

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 40

1983

RUGSĖJO – SEPTEMBER 29 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P. Q. H8P 1C4, Tel: 366-6220

35 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

ČILĖS BĖDOS

Iš Santiago, Čilėje pranešama, kad į pietus nuo šio miesto, apie 2.000 benamių gyventojai, protestuodami prieš karinės vyriausybės nesirūpinimą jų padėtimi, užėmė tuščią žemės plotą.

Šio vieno akro užėmimas prasidėjo 22 rugsėjo, susirinkus keletui tūkstančių vyrų, moterų ir vaikų. Atvykusį policiją naudojo ašarines bombas, kad išsklaidytų susirinkusius. 16 žmonių buvo sužeista, 11 suimti.

Vėliau apie 2.000 žmonių sugrįžo į tą pačią vietą, pasistatė palapines ir susikūrė laužus, apsisaugojant nuo nakties vėsumos.

Šios grupės atstovas pareiškė spaudos konferencijai, kad gen. Pinochet vyriausybė yra įpareigota aprūpinti buitais vargstančius čiliečius.

Daugumą šios grupės žmonių yra bedarbiai arba dirbantys vyriausybės viešųjų darbų projektuose, gaudami \$50,- į mėnesį atlyginimo.

Vietos kunigas, identifi kuotas tik kaip Tėv. Antonio, reporteriams pasakė, kad "Kiekvienas žmogus turi teisę turėti pastogę apsigyvenimui".

Toks ignoravimas žmonių, pakliuvusių į skurdą, jau nuo seno pažymėtinas Brazilijoje, Argentinoje, Salvadore, bet ypatingai Čilėje, Peru ir kt.

Vis nesibaigiant dėl to kylantiems neramumams, kurie gali privesti prie visais atžvilgiais katastrofiškų konsekvencijų, keista, kad tų kraštų vyriausybės dar vis nesuipranta. Tik jėga bando neramumus malšinti.

Kažin, ar negeriau pada- rytų ir JAV, sumažindama iš savo biudžeto teikiamą pagalbą ginklais ir padidindama greitai ir patogiai pastatomų, tų kraštų klimatui pritaikomų namų pastatymą ar ir pagalbą vietos žmonėms įsigyti žemę.

PAGAUTAS BULGARŲ ŠNIPAS NEW YORKE

P. B. Kostadinov'as, 41 m. Bulgarij Prekybos Biuro New York'e patarėjas buvo suimtas už šnipinėjimą, apleidžiant New York'o restoraną. Jame jis buvo susitikęs su amerikiečiais, įdavusiu jam JAV vyriausybės neviešus dokumentus apie branduolinę energiją. Amerikietis dirbo su FBI žinia/.

Kadangi P. B. Kostadinov'as dirbo ne diplomatinėje tarnyboje, jį buvo galima suimti.

Paaikėjo, kad jis priklausė Bulgarijos slaptajai policijai, panašiai į Sovietų KGB.

REAGAN'AS KALBĖJO PER VOICE OF AMERICA STOTĮ

Prez. Reagan'as rugsėjo 24 d. savo žodį per Voice of America stotį skyrė Sovietų Sąjungai, skųdamasis Sovietų gyventojams dėl jų vyriausybės nelankstumo ginklų kontrolės klausimuose ir dėl Korėjos lėktuvo nušovimo.

"Mes neturime ginčo su jumis, Sovietijos gyventojais", – kalbėjo Reagan'as savo kreipimesi, kuris buvo tuo pačiu metu verčiamas į 7 kalbas ir tiesiai perduodamas į Sovietų Sąjungą ir tris kontinentus per "Voice of America".

"Bet prašau, supraskite, – kalbėjo jis, – kad pasaulis netiki, jog vyriausybė turi teisę nušauti skrendančius civilinius lėktuvus. Jūsų Aerofloto lėktuvai yra perskridę pro neleistinas JAV erdvės vietas keliolika dešimčių kartų, tačiau mes niekada nešovėme nė į vieną jūsų toki lėktuvą, nenorėdami rizikuoti nušauti jūsų mylimus žmones ar draugus."

Prez. Reagan'as priminė, kad Kremlius Sovietų žmonėms dar nepasakė tiesos apie rugsėjo mėn. 1 d. Korėjos lėktuvo su 269 keleiviais nušovimą.

"Aš spėju, kad kai kurie kraštai mane vaizduoja esantį labai grėsmingą. Kalbėdamas ne tik kaip JAV prezidentas, bet ir kaip vyras, tėvas ir senelis, tvirtinu, jog aš svajoju apie tai, kad mūsų žmonės dirbs kartu su tikėjimu ir draugiškumu, padėdami kurti ir palikti po savęs daug saugesnį pasaulį. Bet svajonės apie gražią ateitį negali būti įvykdytos vien žodžiais. Jie turi būti paremti darbais", – kalbėjo prezidentas.

Jis kritikavo Kremlį už jo laikyseną Strateginių Ginklų

Sumažinimo Derybose Ženevoje Šveicarijoje: "Amerikiečiai atstovai Ženevoje patiekė teisingus, bešališkus pasiūlymus, naudingus mūsų abiem kraštams. Mes siekiame tik susitarimo žymiai sumažinti skaičių ir destruktivių branduolinių ginklų pajėgumą. Turiu tiesiai pasakyti, kad Sovietų vyriausybės nelankstumas sulauko derybų pasisekimą".

Prez. Reagan'as kalbėjo sėdėdamas už stalo, už kurio matėsi elektroninė lenta su prezidento insignija ir laikrodžiais, rodančiais laiką įvairiose pasaulio vietose. Maskvoje jo kalba buvo girdima geriausiu laiku – 8 v. vakaro.

Kalba buvo perduota angliškai, išverčiant tuoju pat metu į rusų, ukrainiečių, rumunų, bengalų, hašų/V. Afrikos kalbą, lietuvių ir indų/pakistaniečių/.

Per reguliarias stotis kalba bus perduodama 42-jomis kalbomis, 100 mil. klausytojų masei Europoje, Azijoje ir Afrikoje.

BRAZILIJA PRIVERSTA KONTROLIUOTI ALGAS

Brazilija yra labiausiai prasiskolinusi valstybė pasaulyje. Jos skolos užsieniui siekia 90 milijonų dolerių.

Brazilijos prezidentas J. Figueiredo su senatu ir parlamentu atstovais bando prarasti įstatymu griežtą algų kontrolę, nes nėra jokių kitų priemonių sustabdyti 152% siekiančią metinę infliaciją.

Jeigu tai nepavyktų padaryti, Brazilijai gali būti labai daug sunkumų gauti kokią nors paskolą iš Tarptautinio Finansų Fondo/IMF/.

Planuojamas įstatymas apsaugotų mažiausiai apmokamus darbuotojus, leidžiant jiems aukščiau pakelti algas ir žymiai numušti daugeliui algas gaunančių tarnautojų.

XXVIII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

London, Ont., 1983

Programa

PENKTADIENI, SPALIO 7 d.

8:00 v.v. JAUNIMO SUSIPAŽINIMO LINKSMI ŠOKIAI IR VAIŠĖS SU PUKIA MUZIKA
"POLISH HALL", 554 Hill St. (2) žemėlapyje.

ŠEŠTADIENI, SPALIO 8 d.

10:00 v.v. KREPŠINIO IR TINKLINIO RUNGTYNĖS,
SAUNDERS SECONDARY SCHOOL, 941 Viscount Rd. (3) žemėlapyje

10:00 v.v. GOLFO TURNYRAS,
MAPLE RIDGE & COUNTRY CLUB, maždaug 5 km. į rytus nuo
"INFORMACIJOS" ant to paties kelio (1) žem.

7:30 v.v. GRANDIOZINIS SUSIPAŽINIMO BALIUS,
"U.A.W. LOCAL 1520 HALL" pietų pusėje "401" ir "4" kelio sankryžos,
Puikus 9 asmenų orkestras "Ambassador", valgiai ir gėrimai (4) žem.

SEKMADIENI, SPALIO 9 d.

12 v. dieną LIUTERONŲ PAMALDOS,
REDEEMER LUTHERAN CHURCH, 1 Wellington Cr. iš Frank Place (5) žem.

2:30 v. p.p. KATALIKŲ PAMALDOS
ST. PETERS BAZILIKA, 196 Dufferin Ave.. (6) žem.

5 v.p.p. LIETUVIŲ DIENŲ UŽBAIGIMO KONCERTAS
SAUNDERS SECONDARY SCHOOL, 941 Viscount Rd. (3) žem.

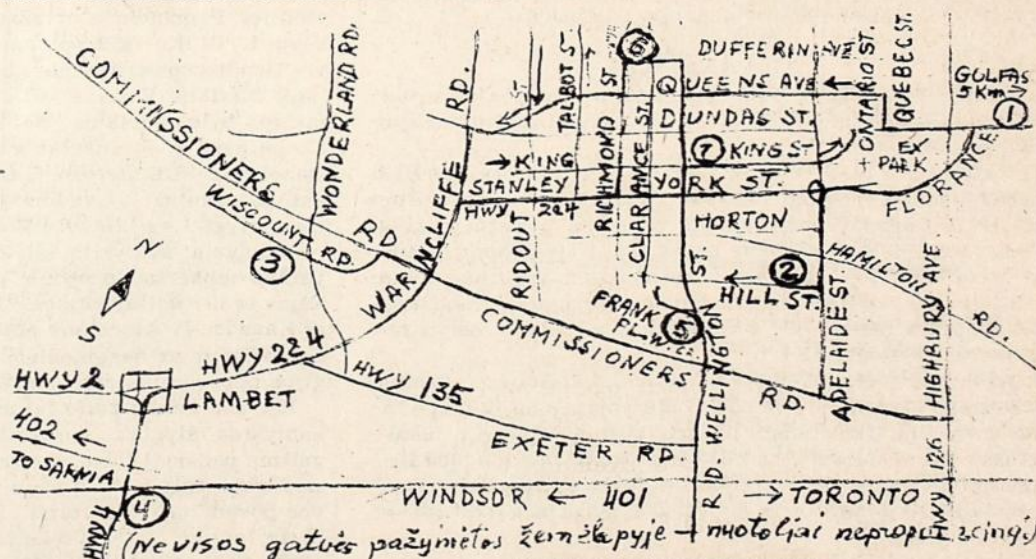
- AKADEMINĖ DALIS: Garbės svečių priėmimas ir sveikinimai.
- MENINĖ DALIS: Solistai – Irena ČERNIENĖ ir Vytautas PAULIONIS, Hamiltono "AIDAS", Ottawos "RAMUNĖLĖS", Toronto "ARAS" ir "VOLUNGE" bendrame chore: "LIETUVOS KANKINIŲ PARAPIJOS CHORAS" ir Londono "PAŠVAISTĖ". Koncertui akompanuos: Jonas GOVEDAS. Toronto šokėjai: "GINTARAS" ir "ATŽALYNAS".

INFORMACIJOS: 1414 Dundas St., Tel.: 455-3129 (1) žem.

ŠEŠTADIENI nuo 9:00 v.v. iki 10:00 v.v. ir nuo 5:00 v.v. iki 7:00 v.v.
SEKMADIENI nuo 9:00 v.v. iki 12:00 val. ir vakare nuo 3:00 iki val. iki 4:30 val.
"Holiday Inn", King St. (7) žem.

IKI PASIMATYMO LONDONE!

LIETUVIŲ DIENŲ RENGIMO KOMITETAS

TARPTAUTINIŲ MARATONŲ LAIMEJO KVEBEKIETĖ

Lizanne Bussieres rugsėjo 25 d., laimėjo V-tame Montrealio Tarptautiniame Maratone I-ąją vietą. Ji yra McGill Universitete medicinos studentė. Maratono 31 km nuotolį ji atbėgo per 2 v. 36 min., 5 sek. Taip gavo ir \$5.000 prizą.

Iš viso dalyvavo 10,500 bėgikų, pradėdami nuo Jacques Cartier tilto.

Šiuo laimėjimu ji kvalifikuojama būti 1984 m. Olimpiados kanadiečių grupe.

Š.M. SPALIO mėn. 30 d. VYKS VYKS KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS RINKIMAI

PRANEŠA ELTA:

BRITŲ KONSERVATORIŲ PARTIJA NAUDOJA LIETUVOS PAVYZDĮ

Šį pavasarį vykusių rinkimų į D. Britanijos Parlamentą metu, britų televizijoje ir radijuje buvo dažnai minima Lietuvos ir Pabaltijo okupacija. Prie to daug prisidėjo britų konservatorių partijos strategija – pasisakydami už atominių ginklų pasilaikymą ir gindami savo poziciją jie pakartotinai nurodė Pabaltijo pavyzdį. Politinių debatų metu žemėlapiuose buvo nurodoma į Lietuvą ir aiškinama kaip ji buvo Sovietų užgrobita. Po rinkimų D. Britanijos lietuviai pasiuntė Britų konservatorių partijos pirmininkui, Cecil Parkinson'ui, padėkos laišką.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 16.00
Rėmėjo – \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

IŠ VI PASAULIO LIETUVIŲ SEIMO

J. V. DANYŠ

II Pasaulio Lietuvių Dienos pasižymėjo renginių gausumu. Jų buvo apie 30 organizuojama Bendruomenės, tarp keliolikos kitų organizacijų, politinių partijų, draugijų, suvažiavimai ar neformalus susitikimai. PLD lankytojai pasirinko kas kam buvo įdomiausia, ar kam buvo įsipareigoje.

Vienas iš svarbiausių įvykių buvo VI-sis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, vykęs VI.26-30 d.d. Plačiai pasisklidusi Bendruomenė yra didžiausioji organizacija už Lietuvos ribų ir pasirodė pajėgi suorganizuoti tokio masto susibūrimą – festivalį kaip šios Pasaulio Lietuvių Dienos.

115 rinktų atstovų iš 16 kraštų (PLB priklauso 19 kraštų Bendruomenių) keturias dienas posėdžiavo, išklause valdybos ir visų kraštų pranešimus apie praėjusių 5 metų veiklą – sunkumus ir pasisekimus ir svarstė ateities veikimo problemas ir planus. Jaunimo Centre, kur vyko Seimo visi posėdžiai, keliuose kambariuose buvo ir kiekvieno krašto veiklos nuotraukų, ir leidinių parodos.

Seimo dienotvarkėje buvo ir keletas paskaitų, kurias galima laikyti veiklos programos nagrinėjimo paskaitomis. Tai prof. dr. V. VARDŽIO, "Lietuva istorinėje tekmeje: sovietinis laikotarpis", B. NAINIO, Bendruomenės uždaviniai misija – žvilgsnis į išeivijos ateitį", kun. dr. P. GAIDOS, "AUŠRA" – kelrodė ateitin, ir trumpesnės paskaitos: M. DRUNGA – "Švietimas ir tautinis auklėjimas", A. GURECKO – "Politinis veikimas", dr. K. KEBLYS – "Kultūra", J. GAILA – organizaciniai reikalai" ir K. SUSINSKAS – "Jaunimo reikalai".

Seimo plati programa buvo gerai suplanuota dr. Petro KISIŲLIAUS, PLB seimo komiteto pirmininko ir sklandžiai ir tiksliai, pagal skirtą laiką, pravesta pirmininkaujant A. RAULINAIČIUI (Los Angeles) ir padedant dalyvaujančių Kraštų Bendruomenių pirmininkų.

Nebuvo, kaip ir kituose PLD renginiuose, garbės prezidiumo ir žodinių sveikinimų (išskyrus diplomatinį atstovų narsę).

Beveik visais klausimais vyko platos diskusijos, kas parodė atstovų dėmesį visoms išeivijos problemoms. Ribojant pasisakymų laiką trims minutėms, visi norintieji, įskaitant ir eilę ne atstovų, galėjo pasisakyti.

PRANEŠIMAI

Centro Valdybos ir Kraštų pranešimų santrauka buvo išanksto atspausdinta PLD leidinyje ir trumpai žodžiu papildyti posėdžiuose.

Veikla buvo plati ir daug nuveikta per 5 metus, nes PLB dirba visose gyvenimo srityse. Padėta lietuviams P. Amerikoje ir Europoje; organizuota rašytojų, solistų, muzikų, ir net ansamblių siuntimas praktiškai į visus kontinentus; talkinta jaunimo kongresams; organizuota politinės konferencijos, paruošta memorandumai, informacinė medžiaga Madrido Konferencijai, rėmė švietimą, siuntė instruktorius į P. Ameriką ir t.t.

Įdomu buvo išklausyti pranešimus iš keliolikos kraštų. Tautinis, ekonominis ir socialinis pajėgumas jų tarpe labai svyruoja. Daugiausia jis priklauso nuo išeivių skaičiaus, bet nebūtinai (Braziliijoje priskaitoma 150,000 lietuvių). JAV-bės yra išeivių lietuvių bės stiprybė visais atvejais, ir joms, kartu su Kanada, tenka padėti kitų kraštų lietuviams.

Kanados Bendruomenė ekonominiu požiūriu, proporcingai savo dydžiui, gal ir lyginasi su JAV LB, reikia atsiminti, kad ten šalia Bendruomenės yra ir kitos didelės organizacijos), bet kitose srityse, net ir proporcingai Kanada yra silpnesnė (mažiau kultūrininkų, mažiau mokslininkų, mažiau švietimo darbuotojų, mažiau visuomenininkų ir t.t., mažiau pajėgumo – didesnius projektus įvykdyti).

Australija, atrodo, stiproka susiorganizavusi (dirbdama kartu su latviais ir estais) politinėje veikloje. Toje srityje bene pralenkia Kanadą, nors jų skaičius yra daugiau kaip dvigubai mažesnis.

Lietuvių bės išeivijoje išlaikymo problemą bene geriausia vaizduoja mokyklų padėtis. Kai JAV, Kanadoje ir Australijoje dar turime šeštadieninių mokyklų tinklą, iš kitų 16 kraštų tik penkiuose veikia mokyklos: Anglijoje, Argentinoje, Brazilijoje, Vokietijoje ir Urugvajuje. Pažymėtina, kad Vokietijoje veikia vienintelė išeivijos gimnazija; gauna žymią V. Vokietijos valdžios paramą, be kurios 2 psl.

gimnazija negalėtų išsilaikyti.

ŠVIETIMAS IR TAUTINIS AUKLĖJIMAS
Sunkiausiai sprendžiamas klausimas išeivijoje (ir tas liečia visus išeivius, ne tik lietuvius) yra kalbos išlaikymas ir tautinis auklėjimas.

"Tautinio auklėjimo" sąvokos pridėjimas prie anksčiau vartotos "Švietimas" yra labai vykęs. Pavėluotai realizuoja me, kad mūsų šeštadieninės mokyklos turi būti skirtos ne tik taisyklingos kalbos išmokimui (kas vis darosi sunkiau), bet ir tautiniam auklėjimui. Kai iš nemažos skaičiaus jaunuolių, baigusiu 8-10 metų šeštadienines mokyklas taip mažai lieka vėliau lietuviškame veikime, tai tenka prisipažinti, kad programos buvo nepakankamos tautiniam susipratimui išugdyti.

Niekas dar nesurado užtikrintų būdų, kaip sustabdyti mokinių skaičiaus mažėjimo, kuris vyksta dėl asimiliacijos, bendro prieauglio, sumažėjimo, išsisklaidymo, mišrių vedybų ir kitų socialinių priežasčių. Vyresniųjų veteranų šauksmas, kad jų jaunose dienose švietimas klestėjo, o dabar "griūva" nėra joks pozityvus problemos sprendimas. Reikia realizuoti, kad sąlygos pakeitė.

Šiam Seimui pasiūlymus patiekė dar prieš Seimą sudarytos studijų komisijos: ŠVIETIMO (vadovaujama M. Drungos) ir JAUNIMO (vadovaujama K. Sušinsko), – padarė eilę gerai apgalvotų pasiūlymų ir konkrečių planų vykdymui. Tarp kitko siūloma:

1. Surinkti ir sukataloguoti švietimo priemonių telkinį ir aprūpinti tomis priemonėmis, kuriems jų reikia;
2. padėti P. Amerikai, siųsti mokytojus ar instruktorius;
3. organizuoti neaktyvaus mokymą ir priemones jam vykdyti;
4. paruošti priemones tėvams;
5. kur reikia, dėstyti lietuvių kalbą kaip svetimąją kalbą;
6. paruošti mokymo priemones priešmokyklinio amžiaus vaikams.

Naujos priemonės mokymui ypač reikalingos tuose kraštuose, kur lietuvių skaičius yra labai mažas, ir kaip atstovas iš Prancūzijos pastebėjo, kad jo lietuvių kalba yra išmokyta iš motinos. Taip pat reikalingos ir šeimoms, kurios gyvena izoliuotos tarp nelietuvių.

POLITINIS VEIKIMAS LIETUVOS REIKALAIS

JAV-se savo laikų kai kurios organizacijos labai priešinosi JAV Lietuvių Bendruomenės bet kuriai veiklai vadinamojoje politinėje srityje. Dabar jos jau neginčija tos teisės, bet dar pasireiškia pavienių balsų prieš PLB veiklą politinėje srityje.

Seime buvo visiškasis sutarimas, kad PLB ir Kraštų Bendruomenių politinė veikla yra neišskiriama bendros PLB veiklos dalis.

Iš Šveicarijos ir Prancūzijos atstovų pranešimų buvo matyti, kad nors ten lietuvių skaičius mažas, bet palyginti daug padaroma, palaikant ryšius su įtakingais asmenimis ir valdžios atstovais ir jiems suteikiant informaciją politiniais klausimais.

Gana daug buvo kalbėta apie PLB ir VLIKo santykių pagerinimą. Nesutarimų priežastys išdėstytos PLD leidinyje (psl. 71-73) ir minėtos PLB pirm. V. Kamanto pranešime.

Dr. J. Valiūnai vadovaujant VLIKui, santykiai su PLB buvo geri, buvo daromi bendri pasitarimai. Tada trintis buvo tarp ALTO (vadovaujamo dr. K. Bobelio) ir JAV-bių Lietuvių Bendruomenės; ALTas priešinosi JAV LB-bės bet kuriam politiniam veikimui, rėmė "reorganizuotos" Bendruomenės kūrimą. Išrinkus dr. K. Bobelį VLIKo pirmininku, trintis persikėlė ir į VLIKo – PLB valdybų plotmę. Pagrindinės priežastys dėl santykių pablogėjimo buvo: 1. VLIKo valdybos narių nusistatymas, kad Lietuvių Bendruomenė rūpinasi tik kultūros ir švietimo reikalais, 2. tikslai VLIKas veda, planuoja ir tvarko Lietuvos laisvės bylos reikalus, 3. "pirmumo" bei "autoriteto" klausimas, 4. incidentas VLIKo posėdyje tarp pirm. dr. K. Bobelio ir PLB atstovo A. Gurecko, kuris buvo asmeniškai užgauliotas, 5. vadinamų "reorgų" grupės traktavimas tolygiai su Lietuvių Bendruomene.

Bandymai santykius išlyginti buvo nesėkmingi. Pasi-reiškė nepagrįsti puolimai prieš Bendruomenę, jos veikėjus ir net šeimų narius. Tada PLB valdyba, pritarianti ir Kanados ir Amerikos atstovams, nutarė nereaguoti į sąmoningus ar nesąmoningus kaltinimus ir neieškoti energijos beprasmiškiems ginčams dėl tariamos vienybės.

Bendrai Seime reiškėsi nuomonės, kad reikia mėginti santykius išlyginti; Australijos atstovams atrodė, kad tai galima padaryti labai greitai; sušaukti penkių didesniųjų Bendruomenių pirmininkus, PLB ir VLIKo valdybų atstovus posėdžiui ir susitarti. Žinant susidariusias sąlygas iš arčiau (ne iš kelių tūkstančių kilometrų nuotolio) buvo aišku, kad tas planas kolkas nerealaus.

1980. XII. 23-24 VLIKo seime Toronte kanadiečiai (dr. J. Sungaila, PLB garbės teismo pirm., J. V. Danyš KLB vicepirm., A. Kuolas, VLIKo narys) mėgino surasti bendrą kalbą tarp VLIKo ir PLB. Labai paprasta rezoliucija, pataisyta pagal VLIKo pirmininko pageidavimus, vistic vėliau ir pirmininko ir kitų VLIKo narių buvo atmesta, atsisakyta eiti į bet kokius pasitarimus.

Šį kartą diskusijose dėl PLB valdybos pranešimų PLB pirm. V. Kamantas pareiškė, kad sutinka tartis dėl santykių išlyginimo. Posėdyje esantis dr. K. Bobelis buvo pakviestas pasisakyti iškeltais klausimais, ką jis ir padarė.

Po posėdžių vyko netiesioginiai, privataus pobūdžio pasitarimai su abiejų pusių atstovais, kuriuose labai aktyvus ir sėkmingas tarpininkas buvo inž. Vytautas Izbičkas, buvęs pereinantis JAV LB Krašto Tarybos pirmininkas. Susitarta dėl kai kurių dalykų, kurie buvo tarp svarbesniųjų nesusipratimų priežasčių ir dėl pačios rezoliucijos santykių išlyginimo pasitarimams, kuri Seimo baigiamajame

VI PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS CHICAGOJE, 1983. VI.30. Seimo darbo prezidiumo pirm. A. Raulinaitis skaito PLB pirm. inž. Vytauto Kamanto (antras dešinėje) pasirašytą susitarimą dėl PLB – VLIKo santykių išlyginimo. Nuotr. J.V. Danyš

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės

PAREIŠKIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovai, susitikę VI Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo proga, sutarė bendro respekto, lygiateisiškumo ir kooperacijos dvasioje tartis dėl Lietuvos laisvinimo veiklos.

Numatyta, kad artimoje ateityje abiejų institucijų valdybos paskirs po tris asmenis tokio pasitarimo detalizuotam paruošimui.

Paruošus planą abi valdybos susitinka bendros veiklos nustatymui.

Vytautas Kamantas
Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto atstovas

1983 birželio 30
Čikaga, IL.

Dr. Kazys Bobelis
VLIKo pirmininkas

posėdyje buvo priimta.

Vėliau, pagal tą rezoliuciją, buvo pasirašyta toks susitarimas:

"Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovai, susitikę VI Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo proga, sutarė bendro respekto, lygiateisiškumo ir kooperacijos dvasioje tartis dėl Lietuvos laisvinimo veiklos. Numatyta, kad artimoje ateityje abiejų institucijų valdybos paskirs po tris asmenis tokio pasitarimo detalizuotam paruošimui. Paruošus planus, abi valdybos susitinka bendros veiklos nustatymui". Pasirašė: Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, dr. K. Bobelis, VLIKo pirmininkas. 1983 m. birželio 30 d., Čikaga, III. USA.

Užbaigiant Seimą abu pirmininkai, inž. Vytautas Kamantas ir dr. K. Bobelis tarė po trumpą žodį išreikšdami pasitenkinimą susitarimu.

Maskva Tęsia Savo Kovą su Neatsakingais Pareigūnais ir Korupcija

/PARUOŠĖ L.J./
/pabaiga/

Šios visuomenės pagrindinė problema yra toji, kad nuolat reikia suteikti šiek tiek pagerinimų, idant būtų išlaikytas "status quo", kitaip nuosmūkis gali paimti viršų. Progresas pasidaro tik vien būdu apsiginti nuo autodestrukcijos ir degeneracijos. Be to, tenka kovoti su rutina, su masių inertiškuumu ir priešinimusi. Tai dalinai paaiškina, kodėl valdžios atstovai darosi pikti, kad kritikuojamos visuomenės ydos ir reikalaujama skubių perversmų. Vadovaujančių sluoksnių atstovai žino iš patyrimo, kad mažiausia pažanga, kurios šaukiasi kritikai, pareikalaus laiko ir pastangų, ir kad dauguma reikalavimų, kurie jiems statomi, yra neįmanomai įgyvendinti arba, jei ir būtų jie realizuoti, tai tik atskleistų dar didesnes ydas sistemoje.

Pavyzdžiui, jei būtų panaikintas privalomas užsirašymas gyvenvietėse arba suteiktos galimybės visiems, gimnaziją baigusiesiems, stoti į augštojo mokslo įstaigas, arba teisė nepriklausyti komūnos bazel ir kiti panašaus pobūdžio palengvinimai, tai jų pasėkos būtų taip katastrofiškos, kad tektų įvesti krašte karo stovį.

Komunistinė sistema, nepajudinamai tvirta su sąlyga, kad būtų laikomasi mano sumintų varžtų. Sovietų Sąjungoje yra buvę daryta visokių bandymų siekiant pagerinti tą ar aną gyvenimo sritį. Daugumoje atvejų visa tai pasibaigė pralaimėjimu: išsilaikė tik tie pakeitimai, kurie prisidėjo prie palaikymo tos padėties, kuri egzistavo iki šiolie krašte".

/Alexandre Zinoviev. Le communisme comme réalité. Traduit de russe par Jacques Michaut. Paris, Juillard, 1981/.

POSTSCRIPTUM:

(... nukelta į trečią puslapį.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

17-ji MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

L. EIMANTAS

/tęsinys/

Tėvynainiai žino apie Lietuvinių bendruomenes. Gal kiek mažiau apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Apie Vli-
ką, Balfą, Lietuvos "Vyčius"
/mūsų senesnės emigracijos
sambūrį/ žinoma plačiau ir
geriau. Ten esantiems atro-
do, kad išeivių veikla - Tau-
tos gyvybė ir stiprybė.

Tiesa, gal tai ir gera, kad
mūsų išeivijos tarpusavio
trynimasis ir nesutarimai
ten tėra mažiau žinomi...

Dr. K. E r i n g i s, kaip
jis pats sakė, nėra susiri-
šęs su jokių mūsų išeivijos
sąjūdžių ar partijomis. Jis
jau daug kur buvo, daug su
kuo susitiko. Jis, atrodo, mus
atidžiai stebi, bet pripažino,
kad norėtų kalbėti tylinėios
išeivijos vardu. Jo suprat-
imu, Vlikas yra vertingas,
vertingi ir kiti mūsų veiks-
niai. Jam taip pat atrodo,
kad mūsų išeivijos nesuta-
rimai - iš pūstų. Jei kas
norėtų nesutarimus plėsti,
tikrai suteiks okupantams
džiaugsmo...

Mūsų išeivijos spauda-sa-
votiška ir dažnai netole-
rantinga/"gera yra tik tai,
kas pagal mano liniją"/. Mū-
sų demokratinės partijos gal
ir nėra per daug produkty-
vios, bet reikalingos. Jei sa-
ve suniveliuosime, lemtinai
laisvės valandai išmušus,
komunistai padiktuos savo
doktrinas. Todėl be mūsų i-
deologinių sambūrių-partijų,
tepalik tik pražūtis Lietu-
vos ateičiai...

Smerktina "degutinė" veik-
la - pamfletinė spauda. Ji a-
teina iš Maskvos... Tačiau
mus džiugina "Lietuvos Baž-
nyčios Kronikos", "Aušros",
"perspektyvos", "Alma Ma-

ter" ir kita patriotinė po-
grindžio spauda.

Ir šioje 17-toje Studijų Sa-
vaitėje, kaip ir anksčiau, bū-
ta įdomių paskaitų, aptarian-
čių mokymo ir auklėjimo
dalykus. Mokyt. Juozas PLA-
ČAS, ilgametis Chicago DARIAUS-GIRĖNO Mokyklos
vedėjas ir buvęs JAV LB
Švietimo Tarybos Pirminin-
kas, pradžioje kalbėjo apie
mūsų mokyklas ir tėvus. Jis
nurodė, kad iš mažens tėvai
vaikams turi įdiegti, jog
svarbiausias vaikų darbas
yra mokymasis. Šiam dar-
bui tėvai turi parūpinti tin-
kamas sąlygas. Toliau pre-
legentas smulkiau aptarė
mokinių darbo eigą ir turėti-
ną reikalingą medžiagą šiam
tikslui.

Tėvai niekada neturėtų už-
miršti, jog jų pareigos nes-
baigia, kai vaikas atiduoda-
mas į mokyklą. Mokyklose,
esamomis sąlygomis turima
tikrai nedaug laiko. Todėl
duotų pamokų paruošimas ir
to reikiamas įsisavinimas
turėtų būti atliktas namie.
Tėvai čia ir turėtų ateiti
vaikams į pagalbą. Tai nėra
joks tėvų apsunkinimas. Tai
tėra vaikams tėviška kontro-
lė... Patartina įsivesti vai-
kams net dienvakarę. Tai
irgi nėra joks vaikų apsū-
kinimas. Prie reikalo su-
pratimo ir gerų norų viskas
yra įmanoma. Todėl tėvai
neturėtų vaikams pataikauti,
nes tatai lepina ir ateičiai
nebrandina jaunuolių charak-
terio.

Pagaliau, tėvai turėtų
nuolat, o ne tik kartais bend-
rauti ir tartis su mokytojais.

Tikrai, tur būt, būtų nau-

dinga, jeigu šios paskaitos
mintys pasiektų suintere-
suotus tėvus.

Kitą dieną mokyk. Juozas
Plačas vėl davė įdomią pa-
skaitą, skirtą, reikėtų pa-
sakyti, m o k y t o j a m s,
būtent "Lituanistinio Kurso
Pritaikymas Mokiniai".

Šių dienų mūsų mokykla
jau skirtinga nuo tos, kokia
buvo prieš 20 metų. Reikia
pripažinti, kad dabar jau
daug kur šeimose kalbama
angliškai ir lietuviškai. Vai-
kai, žinoma, mieliau pasiren-
ka anglų kalbą ir todėl jų
lietuvių kalba silpnėja. Jau
pasitaiko lietuvių šeimų, ku-
rių vaikai nebekalba lietu-
viškai. Todėl gal ir mūsų
mokyklos silpnėja, o moky-
tojo darbas tikrai sunkėja.
Dabar mums reikia tikrai

apdairaus mokytojo. Ir štai
kodėl: mūsų mokyklų prog-
ramos sudarytos prieš ke-
liolika metų. Kai kas siūlo
jas keisti. Prelegentas ma-
no, gal geriau jas tik prita-
yti dabarčiai. Mūsų vado-
vėlių laidos baigiasi. Pakeis-
ti vadovėlius taip pat gal ne-
reikėtų. Imti iš jų tik tai,
kas ir dabarčiai tinka. Kaip
ten bebūtų - vadovėlis jau yra
pagrindinė mokymo priemonė.
Reikėtų tik prie vadovė-
lių tinkamo žodyno. Pratimų
sąsiuviniai turėtų būti pri-
taikyti prie mokymo kurso.

Todėl dabar pamokoms
praversti reikalingi ne tik ap-
dairūs, bet ir sumanūs mo-
kytojai, nes vaikų dėmesys
per pamokas būna geras, jei
viskas perduodama įdomiai.
Be to, reikia atsivėlgti, kad
mokinys - jaunas žmogus -
greičiau pavargsta.

Mokytojui būtina skirti y-
patingą dėmesį į skaitymo
techniką. Rašymas turi eiti
kartu su skaitymu. Su visu
tuo taikintini ir gramatiniai
dalykai.

Patartina naudoti diktan-
tus, bet neužmirština įdieg-
ti mokiniams savarankiško
minčių reiškimo galimybę.

Istorija ugdo patriotizmą.
Todėl jos dėstymas turi būti
perduotas patraukliai. Var-
totini įvairūs pratimai ir
labai gera turėti skaidrių.

Geografijos programoje
reikia skirti reikiamą vie-
tą mūsų tautinei kultūrai ir
papročiams.

Dainų, ypač liaudies dainų
mokymas - būtina ir reika-
linga programos dalis. Mo-
kiniams turi būti žinoma
mūsų tautosaka, tautodailė ir
kitas tautinis menas. Mo-
kyklose turėtini ir tautiniai
šokiai, nes tai mūsų repre-
zentacinė pareiga prieš ki-
tataučius.

Mums dabar reikalingos
ir specialios klasės. Yra
mokinių, kuriuos tenka mo-
kyti kaip svetimaučius.
Svarbu, kad jie išmokyti lie-
tuviškai kalbėti ir galvoti...

Dabartinėse sąlygose ypač
mūsų mokykloms reikalinga
nuolatinė ir visokeriopą pa-
galbą bei paramą. Tatai tik-
rai padėtų mokykliniame
darbe...

Tuo tarpu kai kur kartais
susilaikiame neužtarnautos
kritikos... Jaunosios kartos
mokyme ir auklėjime ne tik
mokytojai, bet ir visos išei-
vijos uoliai tautiečiai turi
skirti kaip galima daugiau
geros valios, pritarimo, su-
pratimo ir paslaukojimo.
Mūsų jaunoji karta - tai mūsų
ateitis.

/b.d./

Chicago's Lido Ritalio kapitonas H. Varaneckas ir A. Mockaitis; komandos vadovas Viktoras Sekmakas.

siaubingas smurtas, tremiant
ūkinkus, iš pagrindų tero-
rizavo visą likusią ūkinink-
ją. Su kolūkių įvedimu, tapo
suabaginta visa tauta, ir ne
čia) kariaus dėl to siaubin-
bereikalo visi vadina nūdien-
nė Lietuvą Tarbų (Tarybų) -
Lietuva. Nualintas ekonomi-
nis šalies gyvenimas, ir gy-
ventojai, kad išsilaikytų, pri-
versti dirbti už menką atly-
ginimą.

Iš pirmo žvilgsnio gal kam
atrodo, kad laisvasis Vakarų
pasaulis nesupranta tokios
destruktyvios sovietinės sis-
temos. Bet pasirodo, kad di-
džiosios valstybės ne tik ge-
rai supranta, bet yra palan-
kios tai sistemai. Kai įvyko
karo metu Jaltos konferenci-
ja, kurioje dalyvavo Stalinas,
Churchilis ir Rooseveltas, -
tai ten padarytų susitarimų
dėka buvo įvykdyti siaubingai
tragiški nusikaltėliški veiks-
mai. Churchillis, klatingai
nuginclavęs, perdavė Sovie-
tams 90,000 gerai ginkluotų
ir pasiryžusių nepasiduoti ir
kariauti iki mirties kazokų.
Taipgi šimtai tūkstančių vo-
kiečiams pasidavusių belais-
vių buvo prievarta atiduoti So-
vietams. Jie visi, kurie ne
išsyk buvo nužudyti į Koncen-
tracijos stovyklas (Solzenicyn
"Gulag Archipelag" I t. psl.
264-285) nuvaryti. Ar berei-
kia kartoti Katyno miške nu-
žudytų lenkų karininkų trage-
diją? O ar daugiau kas smer-
kė Sovietus, kurie vartojo Lao-
se ir dar tebevartoja Afga-
nistane nuodingas dujas? Tai-
gi, su tais pasaulinio masto
žudikais daromi įvairūs eko-
nominiai sandėriai, ir jei ban-
dama kariauti prieš Nikara-
guos kom. režimą, tai net
JAV kongreso dauguma prie-
šinasi lėšoms, skiriamoms
tiems, prieš komunistus su-
kilusiems.

O kaipgi su tuo Sovietų nu-
šautu š. m. rugpjūčio 31 d. Ko-
rėjos komerciniu lėktuvu ir
jame nužudytais 269 kelei-
viais? Ar tai buvo tik atsi-
tiktinis Sovietų žudikiškas
veiksnyss, jei tame lėktuve
skrido JAV kongresmanas L.
McDonald, labai aktyvus an-
tikomunistas ir John Birch

draugijos pirmininkas? Ne-
rūpina, kad JAV (tame lėk-
tuve buvo 32 Amerikos pilie-
čiai) kariaus dėl to siaubin-
go įvykio, arba negi JAV
skelbs boikotą "embargo" ar
kitas griežtesnes izoliacines
prieš Sovietus priemones.
Kalbų daug, o veiksmų - la-
bai maža.

Jei Sovietai yra JAV tole-
ruojami ir neviešais būdais
palaikomi, tai visai kas kita
Izraelis. Jam JAV skiria mil-
žiniškas sumas paskoloms bei
pašalpoms, kad Izraelis pasi-
darytų neįveikiama tvirtovė,
ir kad jis galėtų išplėsti sa-
vo veiklą į galimai didesnę
valstybių sferą. Štai "Spot-
light" nr. 35 (8. 29. 83) straips-
nyje "Africa Under Israeli's
Influence Sphere" aprašo Iz-
raelio veiklą Afrikos valsty-
bių tarpe: jiems siunčia Iz-
raelis finansinius ir karinius
patarėjus ir net vadovus skel-
biant, kad per Izraelio pata-
rėjų malonę tos Afrikos val-
stybės tikrai gausiančios JAV
paskolas. Jau buvo minėta (NL
nr. 26. 6. 83) Izraelio finansio-
ninių patarėjų Čilėje destrukty-
vinė veikla, privedusi prie
viešų neramumų, kuriais sie-
kiama nuversti pastovią ka-
rišką valdžią. Ir vėl, ar ne
keista, kad prieškomunistinė
Argentina po nevykusio karo
dėl Falklando salų su Anglija,
pasuko link Sov. Sąjungos, at-
naujindama su Sovietais ry-
šius.

Viso pasaulio raudonieji
slapukai - kurmiai, rausiasi
po laisvųjų valstybių pama-
tais, griaudami įvairiais
klatingais būdais jų ekono-
minį gyvenimą ir, išnaudoda-
mi gyventojų nelengvą būklę,
savo "lygybės, brolybės" pa-
žadais, bando įtraukti vis nau-
jas valstybes į sovietinį ap-
gaulės, melo ir nežmoniško
išnaudojimo bei skurdo tink-
lą. Gi vadinamos laisvos val-
stybės, deja, jų užmačioms ne-
tik rimtai nespriešina, bet
įvairiomis paskolomis, kre-
ditais ir naujausia technolo-
gija stiprina tą terorą parem-
tą Sovietų Sąjunga.

LIETUVA BUDO...

Per 70 metų, iki pirmosios Sovietų Rusijos okupa-
cijos, Lietuva pasikeitė nebeatpažįstamai. Kas vykusiuo-
se pasikeitimuose tautai buvo labiausiai būdinga, tai jos
spartus nacionalinis brendimas. Kaimais pabirusi Lietu-
va, kurios visuomeniniai reikalai nesiekė toliau valsečiaus
ribų, tik katalikiška ir vešli baudžiavos nuotaukėmis, per
20 metų pasijuto priaugusi savarankiškam gyvenimui ir
ryžosi kurti savą valstybinę, ūkinę ir kultūrinę gyvenimą.
/Iš: "Lietuva Budo", Step. Kairys/

DARBO APSAUGA

Darbo apsaugos srities, kaip ir visų kitų sričių įsta-
tymus, Lietuva buvo paveldėjusi iš buvusios Rusų impe-
rijos, tačiau visi įstatymai buvo gerokai atsilikę ir neti-
ko pakitėjusioms Lietuvos gyvenimo sąlygoms. Talkant
senuosius rusų įstatymus, reikėjo palaipsniui juos keisti
ir ligi 1938 m. jau kuone visi šios srities įstatymai pakeis-
ti Lietuvos valstybės išleistaiais.

Žymiausi darbo apsaugos įstatymų leidimo veikla Lie-
tuvoje pasireiškė žemės ūkio ir pramonės darbininkų
samdos sąlygų nustatymu ir tvarkymu.

Pirmuoju darbo apsaugos įstatymu žemės ūkio srity-
je buvo 1919 m. LIEPOS 5 d., laikinosios Lietuvos vyriaus-
ybės išleistas ĮSTATYMAS APIE DARBININKŲ ORDINA-
RINKŲ Į DVARŲ DĖLIAI DARBO SUMAŽĖJIMO PAŠA-
LINIMĄ, kuris okupacinės valdžios ištuštintuose ir apleis-
tuose dvaruose apsaugojo tūkstančius pasilikusių darbinin-
kų nuo bado ir pašalinimo iš užimamų dvaruose butų.
/"Lietuva", 1918-38/.

3 psl.

Maskva Tęsia

(... atkelta iš antro puslapio)

KYŠIŲ KAINORAŠTIS

Kyšio pobūdis	Ieškomos paslaugos pobūdis
Bonka vodkos	už smulkų tarnybinį popierėlį - pažy- mėjimą; už vandentiekio įrengimų sutaisymą;
Kvepalų bonkutė	už vietą "perpildytame" lėktuve arba traukinyje; už menką leidimėlį;
Žiebtuvėlis	už informaciją, kur įsigyti pigią "de- ficitinę" prekę; už leidimą į šokių salę; už nesustatymą protokolo, atsitikus smulkiam eismo taisyklių pažeidimui.
Penkrublė	mokestis už prailginimą dienų ligo- ninėje/uz dieną/; kyšis patekti restoraną; kyšis taksistui;
Dešimt rublių	už nerašymą protokolo, atsitikus rim- tam prasižengimui eismo taisyklėms; už nematymą išmugeliuojamų ligitoni- nėn produktų; už tai, kad viršininkas įsitikina jūsų reikalo tvarkymo skubumu;
25 rubliai	už leidimą rasti prieglobstį/ nelega- liai/ poilsio namuose; gydytojo honoraras, kai ateina gydyti į namus;
50-100 rublių	už anesteziją, suteiktą darant abortą; už pažeidimą administratyvinių pot- varkių;
500 rublių	už suteikimą nelegalaus leidimo vers- tis valdiška mašina kaip taksi; kyšis, kad paspartinus buto gavimą;
1000 rublių	už leidimą dirbti stotyje nešiku; už durininko restorane postą; už universitetinį diplomą; už įrašymą sąrašą gausiančiųjų teisę pirkti automobilį;
80.000 rublių	kainuoja įmonės direktoriaus vieta; sovchozo pirmininko vieta.

Ši kainų lentelė paimta iš Patrick M e n e y knygos.
La Kleptocratie. La delinquance en USSR. Paris, Table
Ronde, 1982.

Patrick M e n e y yra France-Press tarnautoju
Maskvoje. Priešingai disidentų veikalams, jo knygai
trūksta to tono, kurį suteikia gyvo liudininko atsiminimai.
Tai mozaika /visumoje gyva ir įdomi/, sukurta išglaudus
sovietinę spaudą. Ne vien "Pravdą" ir "Izvestiją", bet įvai-
riausius dienraščius, savaitraščius ir net provincijų spau-
dą. Savaimė aišku, kad tos informacijos jau būna perėjusios
per cenzūrą, atsieit, "iškastruotos".

Į Sovietinę Sistemą Pažvelgus

J.V.

Daugelis mūsų pokarinių
JAV ir Kanados išeivių lan-
ko (kaikurie net po kelis kar-
tus) Lietuvą ir tebe gyvenan-
čius gimines. Bet ar jie įgy-
ja pilną terorizuoto gyveni-
mo kaimo vaizdą, net jei kam
ir pavyksta tą kaimą atlankyti.

Yra neįmanoma per trum-
pą 5 dienų vizitą, išvelgti į
visas kasdieninių rūpesčių
bei keblumų gyvenimo smulk-
menas naujai pertvarkytoje
benuosavybinėje visuomenė-
je, kuriai griežtai draudžia
ma sukurti bet kurį organi-
zuotą vienetą. Vien tikybė
organizacija yra dar toleruo-
jama, nors dedama visos pa-
stangos tą tikybę veiklą su-
silpninti bei trukdyti ir nuo-
sekliai mažinti jos įtaką, ypač
persekojant ir net įkalinant
veiklesnius dvasiškius.

Sovietiška sistema yra mo-
dernių laikų vergija, kuri
nepakenčia bet kurio savys-
tovaus organizuotumo, ir ji
yra paremta absoliučiu tero-
ru, naikindama visas iškilias
tautos bei valstybės asmeny-
bes. Meskime trumpą žvilgs-
nį atgal. Nepriklausomos Lie-

tuvos valstybė buvo be atodai-
ros dar 1940 metais nušalin-
ta, įkalinta ir sunaikinta. Jei
1941 metais buvo išstremta apie
30 tūkstančių gyventojų, tai,
antru sykiu užėmę Lietuvą,
Sovietai ištrėmė dešimterio-
pai, ypač savystovesnių ūki-
ninkų, juos pravardžiuodami
buožėmis, ir jų dauguma žu-
vo Sibire.

Pernai išėjo iš spaudos E.
Juciūtės parašyta knyga "Igar-
kos Naujamiestis", kurioje
randame aprašymą masinių
ūkinkų trėmimą į Sibirą.

Koks didelis skaičius buvo
tremiamųjų jau sprendžiama
iš to, kad vien iš Deltuvos
valsčiaus buvo išstremta 500
asmenų, gi valsčių Lietuvoje
buvo 300. Toje knygoje smulk-
meniškai aprašytas tas šiur-
pus ir gausus trėmimas ge-
gužės mėn. 1948 m., ir virš
mėnesio užsitęsusi pasibai-
sėtina keilinė Poliarinė Igar-
kos sritį. Iš 4000 ten sugrūs-
tų lietuvių, ypač laike pirmos
žiemos, daugelis mirė nuo ba-
do, šalčio ir pervargimo ne-
žmoniškai sunkiame darbe,
taip kad po metų, kitų, beliko
vos pusė gyvų tremtinių. Toks.

ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS Į LIETUVĄ

R.F.

(Patiekiame pluoštą kelionės išpūdžių. Juos aprašo jaunas, angliškai rašantis lietuvis, pirmą kartą lankęsis Lietuvoje)

1. Our Aeroflot SU 302 flight landed today at 11:35 a.m. upon the grim ground of Sheremetyevo-2 International Airport outside of Moscow. The "screechovitch" jet squealed more noisily than a sack of Cossacks. The rhythmic grumble of the engines made it difficult to hear piped in balalaika and ABBA music. The slightest turbulence would jar the meal trays loose behind our seats. Make sure you weren't tying a shoelace at the same time! Some women were frozen as chicken wings with not enough blankets to go around. The airplane flew over Oslo and Ryga 10.000 meters high at a summer temperature of 46 degrees below zero Celsius. When the plane finally touched down trippingly upon the tarmac like a dance floor, passengers from Florida applauded, for warmth.

Eight hours earlier in Montreal, I had touched my mother's fingertips goodbye through the glass window of a Mirabel bus. In Moscow, arrivals were greeted by silent pillars of para-military police. Uniformed Ivan the Terribles fasten their gaze on any gold or silver on your body. They study your appearance with severe curiosity as if resenting and reprimanding your presence.

At the first inspection gate, a young officer examines your passport to make sure your pimples match your picture. Women with different hairdos will be asked: "Is this you?"

Next, you enter a dim waiting area with decorative chrome coils on the ceiling, but no lights.

"Ką mes dabar darysim?", - a matron from Manitoba enquired, sitting down beside the baggage conveyor belt.

"Nesėskm rusai tuoj pristatys prie darbo!", - her husband replied.

Lugging our luggage to the second inspection post, fun seekers of all ages and sizes then put on a fashion show for the customs officer. We paraded through a metal detector frame sensitive to secret weapons, or IUD's. But the real killer was the third and final gate. Customs guards play Grand Inquisitor with your suitcases. They can be the meanest squirrels in the material world. They dig into every corner of your belongings for smuggled gold, silver, amber, bombs, blue jeans, pornography, or prayer books. Whatever is overturned on the floor, you pick up. Do not expect Russian bears to be gentlemen-at-arms

The inspection officers are harder on elder people, especially those who fail to fill out their customs declaration form properly, or grandmothers who dress like dowagers wearing all kinds of jewellery.

"Show me your ring! Show me your passport! Empty your pockets!" The security staff bark at you blunt as the butt of a rifle.

You wonder if somewhere along the way during their obedience training were they ever taught the words "please" or "thank you"?

It can take hours for a traveler to be processed, or vivisected, depending upon your politics. /Shhh/. I lined up at the gate with seemed to be moving the fastest. An American from Kansas City fell in behind me. He was an athletic association representative on excursion through a sports exchange with the USSR. He grabbed the guitar of a punk robotnik standing in front of us. The instrument twanged like binder twine as he tuned up. The Russian teenager listened immobilized as the American reeled into the rock'n'roll classic "Kansas City". It sounded bad but feels so good. Those glorious familiar down-home notes created a daisychain effect. I joined in to harmonize along with another Montrealer of the rock generation. The green caps of the customs guards did not turn a millimetre in our direction as we Russified yankee songs.

"Oh my darling, oh my darling, oh my darling Clementine - skaya!"

or

Hang down your head Krupskaya,
Hang down your head and cry,
Hang down your head Krupskaya,
Poor girl you can't bake pie!

The customs officer pretended to be concentrating on paperwork. The punk robotnik moved up to be checked. Like choked songbirds, we chanted more rockers off key shouting into Russian airspace.

Peggy Sue - skaya, Peggy Sue - skaya,
Pretty, pretty, pretty, pretty Peggy Sue - skaya,
Uh ho ho Peggy, my Peggy Sue Hoo-hoo-hoo...

Upon hearing the high falsetto "hoo-hoo-hoo", our customs guard cracked up. For the first time, we heard the faint haw of a Russian guffaw. A comrade-in-smiles! His one chuckle was worth all the canned laughter on The Archie Bunker Show. The beaming guard let our trio go by, one, two, three.

We waited within the dingy red wall-to-wall carpeting of the airport restaurant for the reminder of our group. The tables were already set with cold veal and warm beer. The veal tasted as if it had been prepared "in a tub". Water, fruit drinks, black coffee and buttermilk are the only other beverages available with fatty foods that will glue you to a toilet seat for hours with Gediminas' revenge.

TIKRI ŽVALGYBOS NUOTYKIAI

Neįtikėtina Laimė

Richard Collier
/pabaiga/

Duchez'as, beveik švelniai pasakė: "Aš turiu žemėlapią".

Visi tylėjo. Deschambres pirštai liko prilipę prie domino lentos. Beveik instinktyviai visi žvilgtelėjo į "Alberto" pusę, bet šis nepajudėjo. Tada Harivel'is ištare, užkliuvusiu gerklėje balsu: "Ne čia, dėl Dievo mielės? Tu turi išeiti..."

- Nėra laiko, - atsakė Duchez'as, nekeisdamas tono. - Gestapo'as gatvėje. Nėra laiko, ką nors daryti, tik sėdėti, kur esame. Ir žaiskim toliau domino.

Harivel'is atsargiai paklausė: "Kodėl jie ten? Ar tavę įtaria?"

- Nemanau. Gal mane sekė pagal rutiną, bet neatrodo, kad kas nors pasigedo žemėlapiu. Tai irgi keista. Atsargiai - štai jie ateina.

Visi pasilenkė prie savo domino kaulėlių. Nė vienas neturėjo gana drąsos pakelti akis. Vėliau Dumis prisiekdinėjo, kad jis fiziniškai juto, kaip Gestapo automobilis pračiuožė šalia Kavinės durų ir galėjo atskirti tylų užimą padangų ant grindinio tarpe visų kitų juos pasiekiančių gatvės garsų. Kiekvieno jų galvoje balsas sakė: "Artėja, artėja, dabar, dabar, dabar..."

Minutė prailgo. Galų gale Duchez'as atsistojo. Nuėjo prie pardavėjos užsisakyti kitą kalvadosą. Jis buvo pasirėmęs į barą tokiu kampu, kad galėjo stebėti gatvę. Galų gale vos pastebimu galvos linktelėjimu jis davė ženklą, kad Gestapo automobilis nuvažiavo. Visi atsikvėpė.

- Na, tai būk geras dabar ir papasakok... - pra-dėjo Harivel'is, kai dažytojas sugrįžo prie staliuko.

Atrodo, kad tai buvo viena iš labai neramius ūpo dienų Duchez'ui. "Albertas", senasis kapitonas, užbaigęs savo stikliuką, pasikėlė nuo kėdės, ruošdamasis išeiti. Duchez'as irgi tuo metu pakilo ir abu vyrų beveik susidūrė ties rūbų kabykla. Nustebę draugai žiūrėjo, kaip Duchez'as nerangiai atsiprašė "Alberto", paėmė iš jo rankų sunkųjį kareivišką paltą, kurį vokiečiai buvo nusikabinę ir palaikę jį, padėdamas įsivilkti. Patenkintas "Albertas" linktelėjo, padėkodamas, palinkėjo Kavinės savininko Paul žmonai gero popiečio ir išėjo.

Bevok tuojau pat įėjo didelis būrys vokiečių ir susėdo už barą. Po kokių 5 minučių pasirodė stamboka Girard'o pavyza, bevingiuojanti tarp staliukų. Duchez'as pasveikino jį garsiai: "Viskas gerai? Ką užsakyti?". Girard'as pageidavo konjako. Palinkėjo į priekį nuo savo kėdės, skubėdamas išvykti psukutiniuoju traukiniu į Paryžių, jis paklausė Duchez'o: "Ar tu man turi ką nors?".

4 psl.

Duchez'as išsišiepė, mėgaudamasis intriga:

- Gražią krūvelę siuntinių iš P-I. Ten neblogai viskas...

Girard'as linktelėjo galva. Šių popierių jis tikėjosi ir buvo užsakes perduoti, nes reguliarius pasiuntinys būtų atvykęs į Paryžių tik už 10-ties dienų.

- Ir, - kalbėjo patenkintas Duchez'as toliau, - vokiečių žvalgybos žemėlapi, kurį aš paėmiau iš Todt organizacijos.

Girard'as buvo pritrenktas: "Dėl Dievo mielės, kaip tu jį pačiupai? Įsilaužei į rūmus?"

Išsišiepęs Duchez'as pasakojo savo nuotykį, paaiškindamas, kaip Bauleiteris Keller'is per antrą pasimatymą įtikėjo jo istoriją, ir po to buvo nesunku. Vėdrodžio niekas nepajudino, ir žemėlapis buvo likęs ten pat, kur jis jį buvo užkišęs. Visą tą dieną jis dirbo Keller'io biure ir nepajudino žemėlapio, kol neužbaigė darbo. Po to nekaltai pridėjo: "Paskui tik sukišau jį į dažymo šepečio dėžę ir išėjau".

Visi pritrenkti tylėjo. Tada Girard'as kietu tonu prašė: "Ir tu jį atnešei čia, vietoje kad padėjus į su-tartą vietą, virtuvę? Iš galvos išėjai, visiškai išprotėjai. Dėl Dievo mielės, duok man tuojau su kitais popieriais tą žemėlapi, kol dar yra laiko".

Žmogus, Kurio Niekad Nebuvo

Ewen Montagu

1943 m. pavasarį į Ispanijos pakrantę jūra išplovė po lėktuvo katastrofos Viduržemio jūroje, britų kurjerio laivą. Kurjerio portfelyje buvo svarbūs Imperijos Generolo Štabo Londone pranešimai maršalui Aleksandrui Tunisijoje, kuriuose buvo nurodoma, kad alijantai planuoja įsiveržti į Pietų Europą per Sardiniją ir Graikiją /o ne per Siciliją, kaip kursavo nuomonė/.

Kurjerio majoro Martin'o kūną atrado ispanai/ kaip buvo numatyta/ ir svarbieji popieriai iš jo portfelio perduoti vokiečių valdžios žmonėms. Popieriai pasiekė ir Vokietijos Karo Komendantūros viršūnes.

Žinios buvo priimtos kaip tikros, ir gynyba atitinkamai pertvarkyta po rūpestingo ištyrinėjimo kurjerio asmeniškų dokumentų ir įsitikinimo, kad viskas pasitvirtina apie jo asmenį.

Toliau spausdinamas aprašymas atpasakoja tų asmeninių popierių paruošimą, prieš majorui Martin'ui išvyktant į kelionę.

Majoras Martin'as tikrovėje buvo - kūnas tik ką žuvusio civilio vyro, kurį atgabeno užšaldytą dėžėje britų narlaivis /submarine/ į Ispanijos pakraščio vandenį ir kūną paleido jūros potvynio metu, kad būtų išmestas ant kranto.

Karinius popierius jo portfelyje, kaip ir visus jo asmeniškų dokumentus padirbo britų žvalgybos ekspertai,

JEUNE FILLE

Les champs sont soudainement en fleurs éparpillées partout.

Et les prairies sont parsemées de toutes petites fleurs multicolores

Je vais les cueillir et me ferai des couronnes de fleurs rougeâtres er je fleurirai comme fleurissent les vergers, comme fleurissent les champs verts. Les petits oiseaux entament leurs chansons et moi, je chanterai avec eux comme si j'étais leur reine.

Au loin on aperçoit le mouvement des vagues d'un ruisseau qui fait son chemin à travers les montagnes vertes. Et moi, j'admirerai et je serai émerveillée par ces innombrables petites fleurs des champs immenses. et j'écouterai chanter le rossignol.

Soudainement j'entends les hennissements et le galop lointain d'un cheval, mon ami s'approche rapidement à travers la forêt. Mon tendre coeur se met à battre plus fort - timide, je lui poserai la question: pourquoi veux-tu me séduire...

(laisvai vertė Paulius Povilaitis. Tekstas yra atspausdintas sol. G.Čapkauskienės naujos plokštelės applanke)

From the airport, the Inturist bus took us on a brief tour of downtown Moscow. Lenin Prospect and Gorky Street were loaded with army trucks and personnel carriers. Pacesetters. The omnipresent militsiya reminded me of the War measures Act in Quebec. Peculiar to see policemen carrying attache cases. Hand-me-down condo-minium housing stand at attention ten stories high like sliced bread. Barrel-chested men and women drink club soda from vending machines for five kopecks-- very unsanitary considering the same glass tumbler is used over and over with abacus beads. While old Bolsheviks shamble along stooping under the weight of one or two medals worn on the lapels of wrinkled jackets.

The motor coach stopped to let us off and survey The Supreme Soviet. The building where the decision will be made to drop the atomic bomb, or not. Opposite it rests a Romanov cannon. The biggest cannon in the world ever build but never fired, as certified by the United Nations.

/ bus daugiau/

Kiti tik vos vieną akimirką pamatė storą voką, kurį Duchez'as, nekreipdamas dėmesio į vokiečių būrį prie baro, perdavė Girard'ui, ir šis šiaip taip jį įgrūdė į savo švarko vidaus kišenę.

- Kuo greičiau aš pasieksiu Paryžių, tuo geriau viskas atrodys. O kitą kartą vartok geriau savo galvą. Jeigu Gestapo būtų įėjęs į kavinę ir būtų tą voką pas-ta-ve suradę, mums visiems būtų galas!..

Duchez'as nesišaudindamas atsakė: "Gestapo būtų veltui jį ieškoję, mon vieu!"

- Kaip tai?

- Gestapo neseniai čia buvo, prie Kavinės. Taigi, kai ašėjau nusipirkti cigarečių, voką įkišau į "Alberto" palto kišenę. Pagalvojau, kad taip būtų saugiau, jeigu Gestapo būtų įėjęs į kavinę. Paskui, kai jis pakilo išeiti, tai aš suvaidinau džentelmeną, padėjau jam apsivilkti ir nejučiomis atsiėmiau voką. Vis dėl to nenorėjau, kad "Albertas" būtų sušaudytas.

Duchez'as, išsišiepęs iki ausų, apžvelgė šelmiškai savo draugus: "Tik šalto kraujo reikia, draugužiai, tik tai šalto kraujo!..."

- Tavo beprotiškumas neabejotinas, - atsakė dar kiek pyktelėjęs Girard'as, bet, - pridėjo jau plačiai šypsodamasis, - taip pat ir tavo drąsa.

o pagrindinė "žinia"- invazija per Sardiniją -, kuri šiuo keliu turėjo pasiekti vokiečių kariuomenės vadus, buvo pavirtinta aukščiausios karinės Alijantų instancijos.

Nuo pat pradžios majoras Martin'as mums pasidarė realiu asmeniu ir, savaime suprantama, reikėjo, kad kiek galima, tokiu pat jausmu dalintųsi visi, kurie tik betyri-nėtų jo kūną. Kuo tikresnis jis atrodys, tuo įtikinamesnė bus visa istorija. Be to, aš buvau visiškai tikras, kad šio tokio svarbumo nuotykyje kiekviena mažiausia detalė bus vokiečių skrupulingai išstudijuota, bandant surasti men-kiausią klaidelę, apsisaugojant ir užsitikrinant, kad tai nėra tik užmaskavimas.

Neapsirikau, Vėliau sužinojome, kad vokiečiai pastebėjo net ir datas ant dviejų teatro bilietų šaknelių, kurias mes įkišome į majoro Martin'o švarko kišenę.

Nutarėme sukurti majoro Martin'o personažą jį savo tarpe aptarinėdami - lyg apkalbėtume ir išnagrinėtume gerą bičiulį jam to negirdint. Mes tiek kalbėjome apie jį, kol patys pajutome jį esant senu draugu, pažįstamu per metų metus. Turiu tačiau pripažinti, kad nors jis mums tapo visiškai realus, mes savaime modeliavome jo charakterį ir biografiją, kaip mums buvo naudingiausia.

Nutarėme, kad majoras Martin'as buvo ypatingai gabus kariškis; jis buvo įsigijęs savo viršininkų pasitikėjimą. Jo vienintelė pastebima yda- gana dažnai pasitaikanti visiems - tai, kad buvo pametęs savo asmens pažymėjimą ir paskutiniu metu pavėlavęs atnaujinti savo leidimo praeiti į Vyriausią Būstinę, datą.

/b.d./

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

STATOMA NAUJA UŽTVANKA
PRIE MITUVOS

Jurbarko apylinkėje, Mituvos slėnyje rengiamasi statyti didžiulę užtvanką. Numatoma, kad Mituvą užtvankus, jos vaga pakeis smarkiai savo kryptį ir 202 ha plote bus įrengtas 8 metrų gilumo vandens baseinas, kuris teiks vandens ūkių daržų ir ganyklų plotų laistymui.

PAGERBĖ KUDIRKĄ,
JABLONSKI IR MAŠIOTĄ

Šakių apylinkės kraštotyrininkų iniciatyva, kaip rašoma, Kudirkos Naumiestyje buvo surengtas pagerbimas 3-jų sukaktuvinių: suėjo 125 metai nuo Vinco Kudirkos gimimo ir 120 metų nuo gimimo kalbininko Jono Jablonskio ir pedagogo ir vaikų rašytojo Prano Mašiotų.

I pagerbimą buvo atvykę kraštotyrininkų iš Vilniaus, dar likusių sukaktuvinių giminių, jų tarpe Jablonskio anūkė ir anūkas, archeologė R. Rimantienė ir muzikologas prof. V. Landsbergis.

Ta proga aplankyta Jablonskio gimtinė Kubilėnuose, nors jis augo Rygiškių kaime. Čia pasitiko atsilankiusius ne Jablonskio tėviškės įėpdiniai, bet "tarybinio ūkio" vadovai ir darbuotojai, kurie buvo pavišinti gražiai lietuviškai, tradiciniai su pienu, sūriu ir medumi. Ant Kudirkos kapo buvo padėta gėlių, o priejo paminklo miestelio aikštėje vietos mokiniai padėklamavo jo eilėraščių. V. Kudirkai paminklas buvo pastatytas nepriklausomybės laikais, 1934 m., minint jo mirties 35 m. sukaktį.

Pr. Mašiotų gimtinėje, Pūstelninkuose, Griškabūdžio apylinkėje jokio Mašiotų sodybos ženklo seniai nėra.

Planuojama toje vietoje pastatyti paminklinį akmenį.

Buvo aplankyta mokykla, kuri pavadinta V. Kudirkos vardu, apžiūrėtas muziejus, skirtas sukaupti medžiagai apie žymiuosius Šakių žmones. Vėliau mokyklos salėje buvo aptarti šių trijų sukaktuvinių nuopelnai lietuvių kultūrai.

NAUJI RADINIAI
GEDIMINO KALNE

Pastebėjus, kad Gedimino Kalno Vilniuje šlaitai vis slenka, buvo pradėti darbai sustiprinti Gedimino pilies bokštui.

Jau praeitų metų vasarą geologai buvo susidomėję atlikimais stiprinimo darbais ir pasinaudojo kasimų tyrimais.

Radinius rado 4,5 metrų gilyje pasibaigusius. Kietai sugulę kultūriniai sluogsniai apima ištisus šimtmečius. Skelbiama, kad jie liudija, jog šioje vietovėje buvo gyventa ir prieš Kristaus gimimą.

Išlikę konstrukcijų atspaudai rodo, kad įkalni kuola buvo išpinti medžio šakomis ir apdrėbti molu. Rasti tam laikotarpiui priklausančios kauliniai žeberklai, tirono skiltys, keli akmeniniai kirvukai. Visa tai rodo, kad čia jau gyventa žmonių I ametūkstantmetyje, ar jo pradžioje prieš Kristaus gimimą.

MIRĖ MUZ. VINCAS
ARNASTAUSKAS

Vasaros viduryje mirė muzikas, pedagogas, choro dirigentas Vincas Arnastauskas.

Šalia plataus pedagoginio darbo jis yra parašęs muzikos vadovėlių vidurinei bendrojo lavinimosi mokyklai ir išleido dainų rinkinį VI-VII klasei.

Jis buvo gabus muzikos darbuotojas, g. 1903 m. Tarpučiuose, Sūduvos krašte.

Aliaskos Prieglobstyje

Stasys MORKŪNAS

Aliaskoje gyvena keletas viengungių lietuvių, kiek teko man patirti, III-ios kartos. Aliaska turi savo kelis didelius dienraščius, žymiausias jų - "The Anchorage Times", "Denali Alpenglow", "Visitors Guide" / Interior & Arctic Alaska/.

I savo keliones dažniausiai išvažiuodavome vakarais nes kaip minėjau, vasaros naktys Aliaskoje yra trumpos. Nuvykome į Portage Glacier - tai įlanka, įdomi tuo, kad ten plūduriuoja didelis ledo kalnas, niekada neištirpstantis. Jis yra aukštas ir ilgas. Aukštį galėjome gerai matyti, o ilgio - ne, nes įlankos apvalumas buvo jį užstojęs.

Bevažiuojant, pakelyje žiūrime - iškaba, nurodanti Aliaskos slidinėjimo vietovę prie Jade Shop. Privažiavę, kur įtaisyti slidinėjimo keliai, o prie jų - vokiškas restoranas. Jame buvo galima gauti ir vokiškos virtuvės maistą, muzika - tiroliečių, na ir net pasikalbėti vokiškai buvo galima. Prie šio restorano yra didžiulis brangakmenis "jade". Iš džedo čia pat esamoje dirbtuvėje yra gaminami papuošalai - žiedai, apyrankės ir kt. Turistai čia daro daugybę nuotraukų prie to akmens. Randasi ir aukso apdirbimo dirbtuvė. Yra tuo įdomu, kad daugiau - sia prie retėželių prinituoja visokių formų tikro aukso gabaliukų.

Kaip minėjau, man ten lankantis, neteko matyti tikros nakties, bet kaimynai sakė, atvažiavus 22 gruodžio - nematyčiau dienos.

Teko būti Anchorage Zoologijos Sode, bet jis buvo nedidelis, nes užtenkamai didžiuliai plotai, kur tie laukiniai visokiausi laisvai gyvenantys parkuose žvėrys ir paukščiai veisiasi. Be to, turistai ten ir nuvažiuoja į tuos parkus.

Šiaurėje žiemą temperatūra būna žemiau 50 laipsnių F žemiau nulio! I pietus klimatas švelnesnis, tačiau naktų ilgumas visur vienonas. Klimatas sausas.

Aliaskoje randama virš 1 milijoną ežerų, neskaitant visai mažų ežerėlių. Aliaskos augmenija labai įvairi. Teko matyti daug rožių, lubinų augant miškuose ir visokių kitokių gėlių, kokių ir čia mes turime. Ko neteko matyti - tai pušų. Tik elgės, beržai ir drebulės.

Įdomu pastebėti, kad čia daugumas vietinių gyventojų turi savo dviejų ar keturių vietų lėktuvus. Todėl bevažinėjant vis matai, kaip prie ežerų nutūpia ar ir vėl pasikelia. Tokių lėktuvų matai prie kiekvieno ežero. Atrodo, kad žmonės tik skraido, nors mašinų yra taip pat daug, kaip pas mus.

Dešinėje: autorius prie džedo parduvės; Žemiau - nuostabūs ir grėsmingi Aliaskos kalnai.

KREMI VEIDRODŽIAI

"...Tu jau geriau atro dai - akis neberaudona!"

Dar vienas žvilgsnis į Aliaską..

Šiais metais Aliaska šventė savo 25 m. jubiliejų nuo to, kaip Amerikos vyriausybė ją pripažino savo 49-tąja valstybe. Šios išskilmės pradėtos didžiau - siame mieste

Anchorage laužo uždegimu. Tai buvo nėpaprastai didelis laužas, dalyvavo Aliaskos gubernatorius Shefeld ir daug senatorių. Taip pat buvo atvykę keletas ir Hollywood'o žvaigždžių, šokėjų ir dainininkų. Šventė truko keletą dienų.

Kai pamatai Aliaskos gamtą, suprantama, kad pirmųjų žmonių kūrimasis Aliaskoje buvo nelengvas, bet dabar joje gyvena ir turtuoliai, nebloggerai visi jau įsikūrę. Nežinau kada pradėjo vyriausybė mokėti Aliaskos gyventojams priedus, bet 1982 m. kiekvienam sumokėjo po \$1000 kuris buvo išgyvenęs vienerius metus. Šiais metais, man sakė, išmokėjo tik po \$350 kiekvienam gal dėl to, kad atpigę alyva. Bet ir tai geriau, negu nieko.

Anchorage yra palyginti nemažai bažnyčių, bet tokių bokštų kaip čia, pas mus nėra, ir jos visos medinės, moderniško stiliaus. R. katalikų yra didžiausias procentas, mažiausias žydų. Kitų valstybių konsulatų yra 12. Rusų konsulato - Sov. Sąjungos - nėra.

Būnant Aliaskoje, mes pravažiavome du trečdalius kelio, kuris ten ištiestas. Dar nėra kelio į sostinę Juneau. Tik lėktuvais arba laivais vyksta su ja susisieki mas.

Pralaidę čia mėnesį laiko, iš Aliaskos išskridau liepos 6 d., 1 val. ryto. Calgary mieste vėl pakeičiau lėktuvą. Juo skrendant, saulė tekėjo tokia raudona, kad palydovė įspėjo visus užsitraukti langelių užuolaidas.

Laimingai pasiekę Montrealį, nusileidome Dorvalio aerodrome. Pajutome vasaros karštį ir tuo dar didesnę skirtumą klimato tarp šių dviejų pasaulių.

SUSIRŪPINTA MIŠKAIS

1938 m. nepriklausomoje Lietuvoje viename ekonominų studijų draugijos pasikalbėjime jau buvo išreikštas susirūpinimas Lietuvos miško prieaugliu. Miškai Lietuvoje tuo laiku užėmė tik 1.071.000 ha plotą, iš kurių 150.000 ha buvo pelkės ir durpynai. Buvo konstatuotas labai apgailėtinas reiškinys, kad Lietuvos miškų kirtimo norma jau yra išnaudota už aštuonerius metus į priekį. Jeigu tokiu tempu miškai ir toliau bus kertami, tai netrukus Lietuvai pati turės importuoti mišką. Buvo iškeltas pasukubinti mūrinės statybos ir elektrifikacijos reikalas.

O kiek miškų išnaikino hitleriniai ir sovietiniai okupantai karo metu. Ne tik miškų, bet ir sodus su vaismedžiais. Ne vienas mūsų prisimena vaizdą sunkvežimio - se pravažiuojančių rusų sovietų kareivių, įsikrovusių nuplautą visą vyšnių medį ir skabančius nuo jo vyšnius....

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544

Ottawa 523-9977

Toronto 489-3693

Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);

Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;

JOHUI R.: 337-8637

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES

Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Šis 64 svarų kopūstas telpa į vienratį ("tačka"). Aliaskoje tokie kopūstai ypatingai gerai auga ir sukelia didžiausią dėmesį Tanana Slėnio ir Palmer vykstančiose rugpjūčio mėn. mugėse.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½ % už 90 dienų term. indel.
8½ % už 6 mėn. term. indel.
9 % už 1 metų term. indel.
9½ % už 2 metų term. indel.
10 % už 3 metų term. indel.
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7½ % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11%
2 metų 12%
3 metų 13%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų... 10½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 35 MILIJONŲ DOLERIU

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

• TELEFONAI: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI – VIRŠ 22 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10–3
Antradieniais 10–3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10–8
Penktadieniais 10–8
Šeštadieniais 9–1
Sekmadieniais 9:30–1

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius ... 8½%
180–185 d. term. ind. 8½%
Term. ind. 1 metų 9%
Term. ind. 2 metų 9½%
Term. ind. 3 metų 10%
Pensijų s-ta 10%
Spec. taup. s-ta 8%
Taupomųjų s-ta 7½%
Depozitų-čekių s-ta ... 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo 12%
Mortgičius nuo 10½%–13%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r.–1 v.r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS –

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

• LIETUVIŲ NAMŲ Valdyba nutarė plėsti statybas autoaikštėje. Statybos Komisija ruošia planus.

• Spalio 22 d., šeštadienį, LN Vyrų Būrelis rengia koncertą balių su nauja programa: estų mergaičių grupė "Kalev" ir naujas kvartetas pirmą kartą pasirodys lietuvių parengime.

welland

PAGERBTI SUKAKTUVININKAI
Sofija ir Jonas Radvilai
/tėsinys/

1942 m. J. Radvilas su šeima išvyksta į Toronto miestą, Ontario provinciją. Susitaria nusipirkti hotelį ir siekti per verslą geresnį gyvenimo išėjus į pensiją. Abudu Radvilai galvodami gaspadoriškai, neperka hotelio didmiestyje dėl aukštų kainų, bet nuperka mažesniame mieste.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ?
JOSE RASI IR GROŽIO, JUMORO, IR IŠMINTIES!

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas) TORONTE, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487-5591

MALONIAI KVIEČIAME ATSILANKYTI!

SPAUDOS VAKARA

Nepriklausoma Lietuva

SAVAITRAŠČIUI PAREMTI

1983 M. SPALIO 15 d.

ŠEŠTADIENI, 6 val. v.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ Didžiojoje Salėje
1573 Bloor Street W.

PROGRAMOJE: Sol. GINA ČAPKAUSKIENĖ ir Sol. RIMAS STRIMAITIS akomp. Muz. JONAS GOVĖDAS

- Šokiams gros "LES & THE MUSIC MASTERS" orkestras
- Šilta Vakarienė ir Gėrimai
- Turtinga Loterija

ĮEJIMAS: \$6.00 asmeniui
\$5.00 pensininkams ir studentams

RENGĖJAI

sitaikius parduoda Queens hotelį ir nuperka 1983 metais didžiausią Belmont hotelį. Ši hotelį sėkmingai valdė iki pardavimo 1970 metais.

Kada po Antrojo Pasaulinio Karo pradėjo į Kanadą atvykti pabėgėliai iš Lietuvos nuo rusiškojo komunizmo, Jonas ir Sofija Radvilai, kiek tik sąlygos leido, nuosirdžiai padėjo atvykti ir įsikurti lietuviams Kanadoje. Turėdamas gerą vardą Port Colborne mieste, daugeliui lietuvių padėjo gauti darbą. Be to, kurie buvo atvykę be šeimų, tiems skolino pinigų šeimoms už kelionę sumokėti, už tai nepaimdamas jokio procento. Kartą suruošė vaishes vadinamiems dipakams, kurių buvo 35 asmenys. Po vaishių visi buvo apdovanoti Kanados "žaliukais", kad galėtų susirašinėti su šeimomis ir draugais.

J. ir S. Radvilai už dosnumą ir paramą lietuviams ir lietuviškai veiklai yra lietuvių gerbiami. Dabar trumpai apie jų pagerbimą švenčiant 50 metų vedybų sukaktį. Ji vyko Wellando mieste, Lenkų salėje, rugsėjo mėn. 3 d. nuo 6 val. vak. Atvykusius svečius pasitiko Jubiiliatų dukros. Svečių buvo iš Londono, Toronto, Mississauga, St. Catharines, Buffalo, N. Y. ir kitų miestų. Jų susirinko apie 150 asmenų.

Atvykus į salę ir jubiiliatams – Jonui ir Sofijai Radvilams, juos su duona ir druska pasitiko giminės Jonas ir Jenie VITKŪNAI, kun. K. BUTKUS iš St. Catharines atliko vedybų sukaktį liečiančias ceremonijas. K. BLUŽIENĖ Medžiotojų ir Meškeriojų klubo vardu Jubiiliatams įteikė puokštę raudonų rožių. Jubiiliatų dukros svečiams plojo, tėvus ir artimus giminės nuvedė prie garbės stalo. Valgių stalą palaimino kun. K. Butkus.

Po vakarienės Jubiiliatų atnukas P. SESTO pristatė garbės svečius ir kitus artimus giminės. Perskaitė ta proga gautas telegramas, laiškus iš giminių okupuotoje Lietuvoje. Sveikinimo raštus atsiuntė: Kanados premjeras P. E. TRUDEAU, Kanados gubernatorius Ed. SCHREYER, Lieutenant Governor iš Ontario John AIRD, Federalinės valdžios atstovas M. P. Girves FRETZ, Provincijos valdžios parlamentaras Roy HAGGERTY M.P.P., Ontario provincijos opozicijos lyderis David PETERSON, Port Colborne miesto Council – Taryba. Be to, asmenišką sveikinimą atsiuntė Port Colborne miesto burmistras B. SARACINO.

Jubiiliatai gavo ir vertingų dovanų iš giminių ir svečių. J. Radvilas savo ir žmonos

vardu išreiškė padėką visiems už dovanas ir už skaitlingą dalyvavimą. Svečiai Jubiiliatams lietuviškai sugiedojo ilgiausių Metų. Po to, muzikai grojant, Jubiiliatai jautiškai šoko valsą. Visi, kaip ir įjėd, geroje nuotaikoje, šoko iki ryto pirmos valandos.

Sekančią dieną, 2 val. p.p. vėl suvažiavo apie 70 kviestų

KINGSTON

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS

Lietuvių Tautodailės Instituto metinis narių susirinkimas įvyko š.m. rugsėjo 24 d., dailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaitių sodyboje prie Kingstono.

Diena pasitaikė saulėta ir graži. Suvažiavo iš Ottawos, Toronto, Brockville, Montrealio, Chicagos, Bostono ir New York'o daug narių ir svečių. Apžiūrėję galeriją ir pasistiprinę užkandžiais, svečiai išsisklaidė po sodybą, o Instituto nariai susėdo darbai.

Susirinkimą atidarė valdybos p-kas, inž. L. Balsys. Visus pasveikino dail. A. Tamošaitis, džiaugėsis vis gausėjančiu narių skaičiumi ir užsiminė, kad tuoj jų sodybos patalpos nebesutalpins suvažiavusių.

Dail. A. Tamošaitienė priminė, kad gegužės 15 d. sukako šešeri metai Tautodailės Institutui, ir įžengė me į septintuosius. Linkėjo, kad Instituto narių darbai atsidurtų muziejuose ir galerijose.

Susirinkimui pirmininkavo Alb. Paškevičius, sekretoriavo Ir. Miklejohn ir O. Peseckienė.

Iš valdybos p-ko L. Balsio pranešimo paaiškėjo, kad svarbiausias praėjusių metų darbas buvo knygos "Lithuanian Easter Eggs" išspausdinimas ir išplatimas. Didžiausią platinimo darbą atliko išdinininkas Vit. Matulaitis. Knygos laida jau beveik išsibaigusi. Knygos pristatymas vyko įvairiose kolonijose, daugelyje jų dalyvavo pats knygos autorius.

Pirmininkas dalyvavo trijuose pristatymuose ir toms progomis susipažino su skyrių veikla. Narių rūpestis turėtų būti kuo daugiau narių įtraukti į Instituto veiklą, nes lietuvių tautodailė yra labai svarbus įrankis kovoje su mūsų ištaitėjimu. Ši idėja ir turėtų būti Instituto veiklos vedamoji mintis. Institutas turi programinę filmą "Lietuvių Audinių Dailė", kurią suko p. Miltenis, techninė pagalba Vit. Matulaičio. Šiuo metu ruošiamas angliškas tekstas. Darbą atlieka Giedrė Vasiliauskaitė – Ab-

svečių J. ir S. Radvilų gražią rezidenciją pietums.

Jonas ir Sofija RADVILAI, dukrų – Aldonos ir Sonios pastangomis buvo iškilmingai pagerbti vedybų 50 metų sukakties proga. Aš asmeniškai linkiu Jonui ir Sofijai Radvilams sulaukti ir deimantinės vedybų sukakties.

J. Šarapnickas

romaitienė. Filmos kaita \$400. Ją gali įsigyti pavieniai asmenys arba organizacijos.

Pasigėrėtiną darbą per Pasaulio Lietuvių Dienas šiais metais Chicagoje atliko Tautodailės Instituto Skyrius su p-ke Aldona Veselkiene, surengiant parodą. Ta proga buvo išleista 3-jų puslapių sąlanka anglų kalba, paruošta dail. A. Tamošaitio ir meniška programa, iš kurios viršelio yra pagaminta didelio formato atvirutė.

Nutarta Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje padaryti Lietuvių Tautodailės Instituto centru Europai. Jam būtų pavesta rūpintis Instituto leidinių platinimu, filmų rodymu ir t.t.

Atteityje ruošiamasi išleisti dvi dail. A. Tamošaitio knygas. Pirmąją – apie lietuviškas juostas "Saches" /knygos paruošimui prašoma paramos iš federalinės valdžios/ ir antrąją – "Lithuanian Folk Art".

Jubiliejinį skautų stovyklų vadovybę pravedė konkursą, kurio laimėtojas Institutas paskyrė tris knygas. Dvi buvo įteiktos Aurora, Ont., ir viena Britanijoje.

Iš Vit. Matulaičio pranešimo paaiškėjo, kad Instituto finansinė padėtis šiuo metu yra gana stipri ir galima drąsiai žvelgti į ateities darbus.

Buvo tariamasi dėl mažesnės apimties pigesnių leidinių, kaip antai šiaudinių gaminių, margučių marginimo ir kt. Patarta skyriams rūpintis tokių leidinių sudarymu ir koordinuoti jų parengimą ir išleidimą per Centrą.

Dail. A. Tamošaitis pasigedo metiniuose susirinkimuose kultūrinės dalies.

Į Tarybą išrinkta: A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis, L. Balsys, P. Regina, P. Aleksa, Ir. Miklejohn, Ald. Vaitonienė, Vit. Matulaitis, Ald. Zander, Ald. Veselkiene, G. Maciūnienė, L. Švarcaitė – Kormos, L. Milukienė, D. Staškevičienė, Alb. Paškevičius, O. Peseckienė, I. Nenortienė, G. Urbonienė, A. Škėmienė, Br. Palilionienė;

Valdybą sudaro – L. Balsys, Ald. Vaitonienė, Ir. Miklejohn, O. Peseckienė, V. Matulaitis, A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis, P. Regina.

Auditorius Leonas Adomavičius.

Susirinkime dalyvavo 33 nariai su 103 įgaliojimais. Mandatų Komisijai sudarė L. Nakrošienė ir D. Staškevičienė.

Buvo ir siurprizas: Ina Nenortienė iš Bostono buvo atsivežusi Lietuvoje pagamintas stilizuotų lėlių "Kupiškėnų Vestuvės" su piršliu, kviesliu, svotais ir kitais vestuvių dalyviais. Jos buvo išstatytos atvykusiems apžiūrėti ir pasigėrėti.

Susirinkimas užsibaigė prieš 5 val. v., taigi visi skubėjo į namus, kad dar nors pusę kelio spėtų su saule grįžti.

D. Staškevičienė

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. – 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

* Namų – Gyvybės
* Automobilio
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.

TORONTO, Ont.

M6P 1A5

Visais kelionių reikalais

bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— Iškūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.

L8M 1L6

Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiama patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	11%
santūpas	7½%	asmeninės paskolos	12½%
kasdienines palūkanas	7%		
už santaupas	9½%		
term. depoz. 1 m.	10%		
term. depoz. 3 m.	10%		
reg. pensijų fondo	9½%		
90 dienų depozitus	9%		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda

Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p. penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

Prelegentas davė trumpą palyginimą apie "Aušros" reikalingumą Lietuvių tautai: kaip žmogaus alkui numalšinti yra reikalinga duona ir žmogus tik apie duoną ir svajoja, Tautai, kuri kentė caro priespaudą ir buvo uždraustas spausdintas žodis, uždarytos šventovės, patriotai lietuviai pradėjo burtis krūva ir ruošti planus, kaip pasotinti tautos dvasinį alkį. Visų patriotų lietuvių mintys buvo pradėti slapta leisti lietuvių kalba laikraštį. Laikraščio vardai buvo siūlomi kelių asmenų. Po diskusinių svarstymų priimtas vardas "Aušra" dr. Jono ŠLIŪPO pasiūlytas.

"Aušra" iš pradžių turėjo tik 69 prenumeratorius ir 2-jų metų laikotarpį jau buvo 1000 prenumeratorių.

montreal

PAVASARIO MERGAIČIŲ CHORAS pradėjo po atostogų vėl giedoti 10 val. pamaldose, AV parapijos bažnyčioje. Giesmės moko sol. Gina Čapkauskienė, vargonais palydi muz. Alexandre Stankevičius.

PAVASARIO repertuaro repeticijos vyksta trečiadieniais nuo 6 val. v. AV Parapijos Salėje arba klebonijoje. MIELAI KVIEČIAMOS NAUJOS NARĖS. Dėl informacijos skambinti PAVASARIO administratorei Jadvygai Baltuonienei tel: 366-6740.

PADĖKA

Mūsų Mielai Mamytei ir Senelei

A + A

MARIJAI INKRATIENEI

mirus,

nuoširdžia padėka reikiame kun. St. ŠILEIKAI, kun. J. STAŠKUI už religinius patarnavimus, J. SKERIUI už gražų giedojimą, akompanuojant Mmę DUPUIS, šv. Misių laike.

Mūsų nuoširdi padėka visiems, kurie dalyvavo šv. Mišiose, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo ir dalyvavo laidotuvėse.

Labai ačiū ponams ALIŠAUSKAMS už nuoširdų rūpinimąsi kapų reikalais —

Su nuoširdžiu dekingumu nuliūde

MARYTĖ ir ZENONAS — anūkai

LAIMUTĖ ir ALGIMANTAS BAKAIČIAI

LSS IR JUBILIEJINĖS STOVYKLOS VADOVAI IR VADOVĖS 1983 M.; GEGUŽĖS MĖNESĮ WOODLAND TRAILS STOVYKLAVIETĖJE, KANADOJE

Nuotr. V. Bacevičiaus

hamilton

PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 11 d., Tautos Šventė buvo paminėta AV bažnyčioje, pasimeldžiant už tautos kankinius. Tos dienos proga, pavaduojantis išvykusį kleb. kun. J. Liaubą, kun. L. Januška pasakė pritaikytą pamokslą.

Taip pat AV Choras, sugrįžęs iš atostogų, giedojo Tautos Šventės proga pritaikytas giesmes.

BAIGĖ IŠVYKŲ SEZONĄ

GEDRAIČIO MEDŽIOTOJU—ŽVEJŲ KLUBAS rugsėjo 11 d. užbaigė išvykų sezoną gegužinė jų turimoje šaudykloje, už Kaledonijos. Gegužinė buvo atvykę nemažas būrys iš Hamiltono ir iš tolimųjų apylinkių.

Gegužinėje buvo praversti ir

st. catharines

IŠKILMINGAI PAMINĖJO "AUŠROS" ŠIMTMEČIO SUKATĮ

Rugsėjo 11 d., KLB St. Catharines Apylinkės Valdyba Tėvų pranciškonų patalpose iškilmingai paminėjo "Aušros" šimtmečio sukaktį. Šis minėjimas buvo sujungtas ir su Tautos Šventės minėjimu.

Minėjimas prasidėjo 10 v.r. pamaldomis. Dalyvavo ir Lietuvos, "Ramovės" ir Povilo Lukšio Šaulių Kuopos vėliavos. Pamaldas laikė kun. K. BUTKUS, OFM ir pasakė tai

priziniai šaudymai, loterijos ir kt. Telkiamos lėšos klubo pastato įrengimams baigti.

JAUNI LIETUVIAI VERSLININKAI

Paskutiniu metu net trys jauni lietuviai verslininkai atidarė savo įmones: ALUMINIAUS LANGŲ—Alg. Žilvitis, AUTOMOBILIŲ TAIŠYMO—Ed. Kristolaitis. MAŠINŲ REMONTO DIRBTUVĖ turi V. Svila.

Belieka tik juos remti ir lietuviams.

VISI SKAUTŲ EILES!

"Širvintos-Nemuno" Tuntas kviečia jaunimą įsirašyti į Lietuvių Skautų Sąjungą. Užregistruoti galima telefonu, 522-4739 pas s. Aldoną Pietrantonio.

Nepamiršamos skautybės valandos lieka brangios visą gyvenimą.

dienai pritaikytą pamokslą. Vargonais grojo ir solo giedojo Aleksandras PAULIONIS.

Po pamaldų Lietuvių B-nės St. Catharines Apyl. p-kas A. Šetikas atidarė minėjimą ir pakvietė "TŽ" red. kun. Pr. GAIDĄ. Prelegentas trumpai palietė Tautos šventės minėjimo reikšmę ir gvildeno laike rašio "Aušros" reikšmę lietuvių tautai ir kaip "Aušra" atsirado.

Prelegentas paminėjo žymesnius "Aušros" bendradarbius ir priežastis, kodėl po išleidimo 40 ar. laikraštis buvo nebespausdintas.

Po paskaitos sekė meninė dalis. Muz. ir sol. Aleksandras Paulionis padainavo liaudies dainą "Vai niekur nėra tokio sodelio". Sol. Veronika Paulionienė "Miegų žėlio noriu"—Budriūno. Vėliau sekė duetai: solistai Veronika ir Aleksandras Paulioniai padainavo: "Eikim mudu, abudu"—Mikulskio, "Ir atskrido gegužėlė"—Dambrausko, "Linėlį roviau ne viena"—Budriūno, "Vaikystės malūnai"—Gorbulskio, "Širdy man liūdna, neramu"—Taker, "Dainuos mums šaltinis", "Saulėlydis tėviškėje", "Kokiais keliais bekeliaučiau"—Gorbulskio. Stasė Verbickaitė-Zubrickienė padėklamavo iš "Aušroje" atspausdinto eilėraščio "Margiris", parašyto 1882 m. ištraukas. Paskaitininkas ir programos atlikėjas svečių buvo palydėti audringais plovimais.

Į šį minėjimą svečių, be St. katariniečių buvo atvykę iš Welando, Niagara Falls ir iš Buffalo, N. Y.

St. Catharines lietuvių kolonija negausi, bet veikli. B-nės kakties minėjimas Brocktone. Valdyba išpūdingai paminėjo "Aušros" šimtmečio sukaktį ir Tautos šventę. Minėjimas

• Sol. G. ČAPKAUSKIENĖS plokštelė bus pristatyta ir prancūziškai kalbančiai publikai, dalyvaujant spaudos atstovams 30 rugsėjo, Laurentien Pavilijone.

bavo baigtas Tautos Himn, muzikui A. Paulioniui vargonais grojant.

J. Šarapnickas

• NORUŠAI, Pranas ir Pranė rugpjūčio 20 atšventė savo šeimos šventę, kurio atsilankė didelis būrys giminių ir artimų bičiulių. Su sveikinimais įteikta ir gražių dovanų.

boston

• JAUNŲJŲ TALENTŲ koncertas rengiamas spalio 2 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos Salėje. Jį rengia "Laisvės Varpas" jau 30 metų. Šis koncertas bus 48-tasis.

Programą atliks jauna, kylanti dainininkė iš Chicago, sopranas Rūta PAKŠTAITĖ ir pianistas Vytautas BAKŠYS iš New Yorko.

• Rugsėjo 18 d. buvo paminėtas MARTYNO JANKAUS ŠAULIŲ KUOPOS 25 m. sukakties minėjimas Brocktone.

• SPALIO 15-16 d. d. vyks dail. VYTAUTO IGNO KŪRINIŲ

PO VYRSK. IŽODŽIO ŠIŲ METŲ "BALTIJOS" STOVYKLOJE. Iš kairės: D. Piečiūtė, K. Otaitė, K. Otaitė, V. Valiūtė, G. Naruševičiūtė, R. Žurkevičiūtė, R. Lapinaitė, E. Vazalinskaitė, ir S. Vazalinskaitė.

Nuotr. R. Otto

PARŪDA Lietuvių Piliečių iliustracijas, aprašė lietuvių aktorės Ann Jullian/Jūtuvių Skautybės Fondo V-ba ratės Nausėdaitės/pasisekimus.

• RUDENS ŠALPOS VAJŲ rengia spalio 22 d. Brocktono BALFO 72 SKYRIUS, kuris įvyks Sandaros Salėje, Brockton e.

APRAŠO LIETUVĖ AKTORĘ BOSTONO SPAUDA

The Daily Transcript ir The Boston Herald American laikraščiai, pridėdami ir phijoje.

PAMINĖJO LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS ŠEIMA

Bostono laikraštis The Pilot aprašė, "Lithuanian Meeting" straipsnyje, kad lietuvių klebonas Alb. Kon-tautas pirmininkavo 75-tam Lietuvių Kunigų Vienybės Seimui, kuris vyko Philadel-can laikraščiai, pridėdami ir phijoje.

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOJIMAI.

Tel. 845-2912

EMBASSY FUR.

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPIJAVIOS

GUY RICHARD ROOFER—COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAIŠYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle

365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle

365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard

766-2667

PARENGIMAI

SPALIO 1 d., ŠEŠTADIENI,
7 v.v., **AV Parapijos salėje,**
sol. G. ČAPKAUSKIENĖS
PLOKŠTELĖS PRISTATYMAS.

SPALIO 2 d., SEKMADIENI,
po 11 val. pamaldų, **SESELIŲ**
NAMUOSE šaukiamas KLKM
DRAUGIJOS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

SPALIO 29-30 d.d. AV Pa-
rapijos salėje RUTOS KLU-
BO BAZARAS.

• V. LAITVAITIENĖ, pagerbdama savo daktarės a.a. Aldonos JAUGELIENĖS atminimą, paaukoko \$25, - "NL".
Nuoširdžiai dėkojame.

• V. ČIŽAUSKIENĖ, iš Victoria, BC, praleido 2 savaites atostogų Montrealyje, pas savo sūnų Algirdą.

Montrealyje ji buvo išgyvenusi 25 metus. Victoria mieste gyventi jai labai patinka tiek gamtos atžvilgiu, tiek dėl pačių žmonių gyvenimo būdo.

Paskambinusi į "NL" redakciją, užsiprenumeravo šį laikraštį.

• LAPINAI, Hilda ir Zigmas nusipirko žiemintą namą Lac Silvere; pasilaiko savo vasarvietę Dainavoje.

• Danutė RUDZEVIČIŪTĖ, Bronės ir Liudo Rudzevičių jauniausioji duktė ir Edvardas BRIKIS, Reginos ir Petro Brikių sūnus susižiedavo.

Bibliotekininkė Danutė Rudzevičiūtė dirba Ottawoje, Valstybinėje Bibliotekoje, Indian & Northern Affairs skyriuje. Mokėsi ir užaugo Montrealyje, lankė Šeštadieninę Mokyklą, priklausė Šv. Kazimiero parapijos chorui.

Edvardas Brikis, pasižymėjęs skautų veikloje ir "Gintaro" Ansamblyje, išsikelia į Ottawą, kur gavo darbą valstybinėje tarnyboje, Ekonominio Augimo srityje, Sveikiname.

• ALIŠAUSKAS Arūnas, gyvenantis ir dirbantis Kingston, Ont., lankėsi Montrealyje pas savo motiną.

• SINIUTĖ-AYRE Regina iš New York'o aplankė savo gimines Montrealyje. atvykusi kartu su savo vyru.

• ZABIELA Kęstutis, panaudodamas specialia lėktuvine kelione, išvyko į Vancouver'į. Iš ten jis pasirūžęs aplankyti Albertos ir kitas Vakarų Kanados provincijas.

• Į TAUTODAILĖS INSTITUTO metinį suvažiavimą Kingston'e, Ont., iš Montrelio buvo nuvykę D. ir Br. Staškevičiai, A. ir M. Jonečiai, E. Kerbelienė

• NAGIAI, Gintaras ir Aldona išvyko atostogų į Meksiką, kur praleis 1 savaitę.

PAGERBDAMI MIRUSĮ, AUKOJO TAUTOS FONDUI

Mirus a.a. Stasiui PALAIČIUI, jo atminimui aukoko Tautos Fondui - Lietuvos Karaliaus Mindaugo Šaulių Kuopa - \$15; po \$10, - A. R. Žiukai, P. Ražanas, V. L. Sušinskai, S. Reutas, A. Račinskas, p. Mankus, V. Markauskas, A. Čepulis, A. Zabukas, J. Gedminas; \$5, - Ig. Petrauskas; po \$2, - A. Sutkaitienė, A. Kalvaitis.

Nuoširdus ačiū.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ
MONTREALYJE

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

Philip A. Sulginski
D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
3606 RUE CENTRALE, SUITE 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627,
Montreal, P.Q.
TEL: (514) 871-1430

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldair, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 453-9142

DĖMESIO ROSEMONTO "LITO" NARIAMS!

SPALIO 16 d. "LITAS" Rosemonte pradeda dirbti ir **SEKMADIENIAIS, Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE** nuo 10:30 iki 12:30 v.p.p.

Nuo **SPALIO 13 d. Rosemonte "LITAS"** dirbs ketvirtadieniais nuo 4 v.p.p. iki 8 v.p.p. reguliariose patalpose ir penktadieniais nuo 2:00 - 6:00 v.p.p. "LITAS"

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS MONTREALYJE

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIME MONTREALYJE, 1983 m. rugsėjo 11 d. Iš kairės: D.N. Baltrukonis, prelegentas A. Firavičius ir J. Šiaučiulis.

Rugsėjo 8-sios - Tautos Šventės minėjimas šįmet vėl buvo suruoštas nenuilstančių L.K. Mindaugo Šaulių Kuopos vyrų, vadovaujant J. Šiaučiuliui.

Prelegentas buvo Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje p-kas Antanas Firavičius/jo žodis bus atspausdintas šiame laikraštyje/. Šventės minėjimas sutraukė gerą būrį Montreolio lietuvių. Pastebėtina, kad didžiūmą dalyvių sudarė tie patys geri, nuoširdūs eiliniai tautiečiai. Tai žmonės, kurie neša tą lietuviško solidarumo našta kantariai ir pastoriai. Pasigesta buvo kažkodėl tų žmonių, priklausančių / ar bent taip galvojančių / aukštesniosios inteligentijos sluoksniui... Taigi, šie "eiliniai" žmonės savo gausiu dalyvavimu pasirodė esą geresni lietuviai, juoba, kad jie paaukoko netik saulėtą, karštą popietę, bet ir suklojo nemažą krūvą dolerių Tautos Fondui. O jų, atmetus išlaidas, susidarė \$1.000.

Meninę šios šventės programą atliko taipgi niekuomet nepavargstęs Montreolio Vyrų Oktetas, vadovaujamas dirigento Aleksandro Stankevičiaus. Šiuo koncertu jie pradėjo ir savo naują, poetotogių dainos meno sezoną.

Scena buvo papuošta Vytauto Didžiojo portretu, padėtu ant pjedestalo su tautinių spalvų juostomis šonuose.

L.K. Mindaugo Šaulių Kuopos vyrai vėl nešė Kanados, Quebec'o prov., Lietuvos ir šaulių vėliavas iškilmingų mišių metu; taip pat stovėjo garbės sargyboje.

Kiekvienas šioje šventėje dalyvavęs tautietis parsinešė su savimi nors dalelę lietuviškojo solidarumo, žinodamas, kad dar yra žmonių, pasišventėlių, kuriems Lietuva, jos garsi praeitis, jos dabartinė kova už būvį yra brangi ir neužmirštama...
D. N. B.

RUGSĖJO 8-SIOS ŠVENTES
MINĖJIMO PROGĄ

Tautos Fondui aukoko: L. K. Mindaugo šaulių kuopa \$123.- Po \$100. - O. Čekauskienė, A. Firavičius, Ald. Gaurienė; po \$50. - M. Guobys, J. Jurėnas; \$30. - J. M.; po \$20. - J. Blauzdžiūnienė, P. O. Kerevičiai, N. Matusevičiūtė, St. Morkūnas, O. A. Mylės, Alb. Ruzgas, J. M. Šiaučiuliai, O. Sitkauskienė, V. Skaisgirys; po \$10. - J. Baltuonienė, D. Baltrukonis, J. Gorys, J. Gražys, J. Gedminas, Alb. M. Joneliai, M. Kasperavičienė, A. Matusevičius, M. Meškauskas, Ig. Petrauskas, V. Piešinie, R. Pocauskienė, St. Reutas, K. Toliušis, K. Sitkauskas, A. Vazalinskas, Vl. Žitkus; po \$5. - J. Adomaitis, R. Bulota, kn. J. Aranauskas, V. Kačergius, K. Martinėnas, G. Montvilienė, J. Pakulis, S. Selė Palmyra, V. Piečaitis, J. Pukteris, A. Račinskas, P. Šekšta, R. Simaniūškis, A. Sutkaitienė, V. Sušinskas, J. Vasiliauskas, T. Zitkus, A. Ziukas; po \$4. - M. Grinkus, V. Jakonis, B. Kasperavičius, Z. Urbonienė. Viso \$1009. - Visiems aukotojams, ypatingai minėjimo rengėjams L. K. Mindaugo Šaulių Kuopai, Tautos Fondo vardu priklausodidėlis ačiū.

Tautos Fondo Atstovybė
Montrealyje

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$1,000.00
1 metų 9%
Terminuoti indėliai
1 metų 9%
180 - 364 d. 8.25%
30 - 179 d. 7.75%
Trumpalaikius indėlius
už \$20,000 ir daugiau
Taupomos sąskaitos:
Specialios 7.25%
Su draudimu 7%
Čekių sąskaitos 5%

Nekilnojamo turto,
Asmeninės ir
Prekybinės.

Paskolos mirties
atveju apdraustos
iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI - VELTUI
KASOS VALANDOS

1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00
Ketvirtadieniai	12:00 - 8:00
Pentadieniai	10:00 - 6:00
Sekmdieniais	10:00 - 12:30

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre Montreal, Quebec
Suite 500 A. H3A 2G6 TEL.: 288-9646

D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS-PIRKIMAS-PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel.: 273-9181 Namų: 737-0844.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P.Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje,
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel.: Business: 482-3460
Residence: 767-4690

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKA
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA